

"Mir — da, nasilje — ne!
Nasilje vodi v revolucijo,
Revolucija pa v izgubo svobode."
Peace — Yes, Violence — No!
Violence leads to revolution. Revolution leads
to loss of Freedom.
(Papež Paul VI., za Novo Leto 1978)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"A prince, whose character is thus marked, by
every act which may define a tyrant, is UNFIT
to be the ruler of a FREE people".

American Declaration of Independence.

(4th of July, 1776)

LETNIK XXIX. — VOLUME XXIX. September 1978 Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave., Toronto, Ont., Canada M6G 2T5 Številka 9 — No 9

V PRICAKOVANJU . . .

V zadnjih dveh številkah (in v današnjih) našega lista smo objavili vabilo vsem Slovincem in Slovenkam, s posebnim pozivom na narodne noše, na kosilo in kulturno prireditev, ki jo pripravljajo letos združene slovenske sile pod vodstvom meddržavnega odbora Slovenske Krščanske Demokracije in Slovenske Narodne Zveze v Kanadi (in še posebej v Torontu), v proslavo 60-letnice 29. oktobra, ko smo Slovenci po več stoletnem političnem in narodnem zaslužnjaku končno 1918. dočakali na ta dan zoro svobode, ko je takratno slovensko vodstvo v Ljubljani oklicalo slovensko samostojnost s pozivom za ljudsko manifestacijo na Kongresnem trgu in z razglasom ustanovitve prve slovenske samostojne vlade v Ljubljani — in 30-letnice prihoda prvih povojnih političnih beguncev v novo domovino po dogodkih, ki so pahnili slovenski narod v domovini v novo sužnost mednarodne tiranije in izžemanja.

S podporo in sodelovanjem številnih drugih organizacij pripravljamo letos za ta dan posebno slavje, ko se bomo vsi skupno predstavili kanadski javnosti kot delavna, disciplinirana in lojalna družina, ki ceni svobodo tukaj v Kanadi. Ta tukaj lahko svobodno razvija svoje etno-kulturne svojine, lahko tukaj ohranja in tudi posreduje drugim svojo kulturno dediščino, ko istočasno izreka lojalnost in demokratično sodelovanje zemlji, ki nam je odprla vrata in nas sprejela, takšne kot smo, kot sebi enake in nam ponudila roko sodelovanja in razvoja, rasti in boljše bodočnosti za našo mladež, ki raste v tem svobodnem okolju. Ta mladina izraža vso predanost Kanadi, a istočasno neče pozabiti svoje dediščine, ki so jo prinesli s seboj njihovi očetnje in matere.

Kličemo Vas, kjerkoli ste že, da se odzovete temu skupnemu vabilu in se pridružite tej vsenarodni proslavi. Kupujte listke pri prodajalcih in preko naslovov, ki so vam dani v razglasih in vabilih.

Posebno vabilo velja vsem narodnim nošam, starejšim, mladini in slovenskemu drobizu, da pridejo k slavnostni maši v stolnico, da se udeležijo povorke in da zagotovo pridejo na kosilo in proslavo v hotelu!

Vsem Slovincem in Slovenkam pa ponoven poziv, da se udeležijo v čim večjem številu slavnostnega kosila in proslave v hotelu Toronto v nedeljo 29. oktobra.

Tam bo prostora za okrog 800 ljudi! Vse one, ki listkov ne bi mogli dobiti, ali bi jim bilo nemogoče udeležiti se kosila in proslave v hotelu, prosimo, pridite k posebni slavnostni maši, ki jo bo v katedrali Sv. Mihaela daroval torontski pomožni škof (Slovenski rojak) prezvišeni dr. Alojzij Ambrožič, ob somaševanju druge slovenske duhovščine. Pri sv. maši bodo peli Združeni Slovenski pevski zbori iz obeh župnijskih občestev, pomnoženi z ostalimi pevci in bo tudi ta verska prireditev s slovenskim petjem v stolnici nekaj svojstvenega in vrednega, da se nam pridružite.

Po maši bo po vsej verjetnosti skupna povorka do hotela

MULTICULTURALISM

As early as 1938, Dr. Watson Kirkconnell, Canadian educator and linguist, said:

"The finest stimulus to great achievements in the future is a consciousness of great achievements in the past. And if all citizens, of whatever racial extractions, felt that the cultural glories of their past were known and appreciated by the community, it would be a spur to further high accomplishment. Mutual knowledge, mutual sympathy, and mutual emulation in cultural attainments would surely shape a national life of astonishing richness".

The publication in 1970 of the Royal Commission's Final Report on The Cultural Contribution of the Other Ethnic Groups (Book IV) recognized the compatibility of a bilingual yet multicultural nation. The Commissioners realized the basic difficulty of distinguishing clearly between "an individual's cultural contribution resulting from his membership in a cultural group and his contribution resulting from deliberate integration with one of the two official linguistic communities".

The federal government tabled its response to Book IV in the House of Commons on October 8, 1971.

"We believe that cultural pluralism is the very essence of Canadian identity. Every ethnic group has the right to preserve and develop its own culture and values within the Canadian context. To say we have two official languages is not to say we have two official cultures, and no particular culture is more 'official' than another. A policy of multiculturalism must be a policy for all Canadians".

The Government stated the objectives of this policy as "preserving human rights, developing Canadian identity, strengthening citizenship participation, reinforcing Canadian unity and encouraging cultural diversification within a bilingual framework".

Six programs of implementation were introduced to fulfill the goals of the multicultural policy:

- Multicultural Grants
- Culture Development Program
- Ethnic Histories
- Canadian Ethnic Studies
- The Teaching of Official Languages
- Program of the Federal Cultural Agencies: National Museum of Man, National Film Board, National Library, Public Archives.

Multicultural exploration was further conducted through five standing committees of its council — Language and Cultural Development, Immigration Policy, Media, Human Rights

z narodnimi nošami in podobno! Tudi povorka bo vredno videti.

Zato ne pozabite, — v nedeljo 29. oktobra — na ta ali oni način — sodelujte pri tej pomembni prireditvi, ki je postala zadnje tedne poznana pod označbo "60/30-Slovinci v Kanadi gledajo v bodočnost!"

and Humanitarian Concerns, and Grants.

The committee findings are published in the CCCM Reports, available through the Canadian Consultative Council on Multiculturalism Secretariat, 66 Slater St., Ottawa, Ontario.

The finer qualities of a society are judged on the basis, not of what it states, but of what it upholds in day-to-day practice. The Canadian government's declared policy of multiculturalism bequeathed a far-reaching responsibility onto both its own administration and its citizenry. It is a responsibility for two intricately linked aspirations: the cultivation of cultural diversity and the public acceptance of cultural diversity. In its capacity as an advisory body to the Minister of State for Multiculturalism,

the Canadian Consultative Council of Multiculturalism (established in May 1973) has been a spokesman for ethnic-cultural groups across the country — a newly opened channel for the expression of ideas and hopes of Canadians. The Council's reports formulated some fundamental recommendations against the backdrop of a freshly defined multicultural ideology.

REFERENCES:

First annual report of the Canadian Consultative Council on Multiculturalism — Ottawa 1975.

Multiculturalism as a State Policy — Second Canadian Consultative Conference — February 1976.

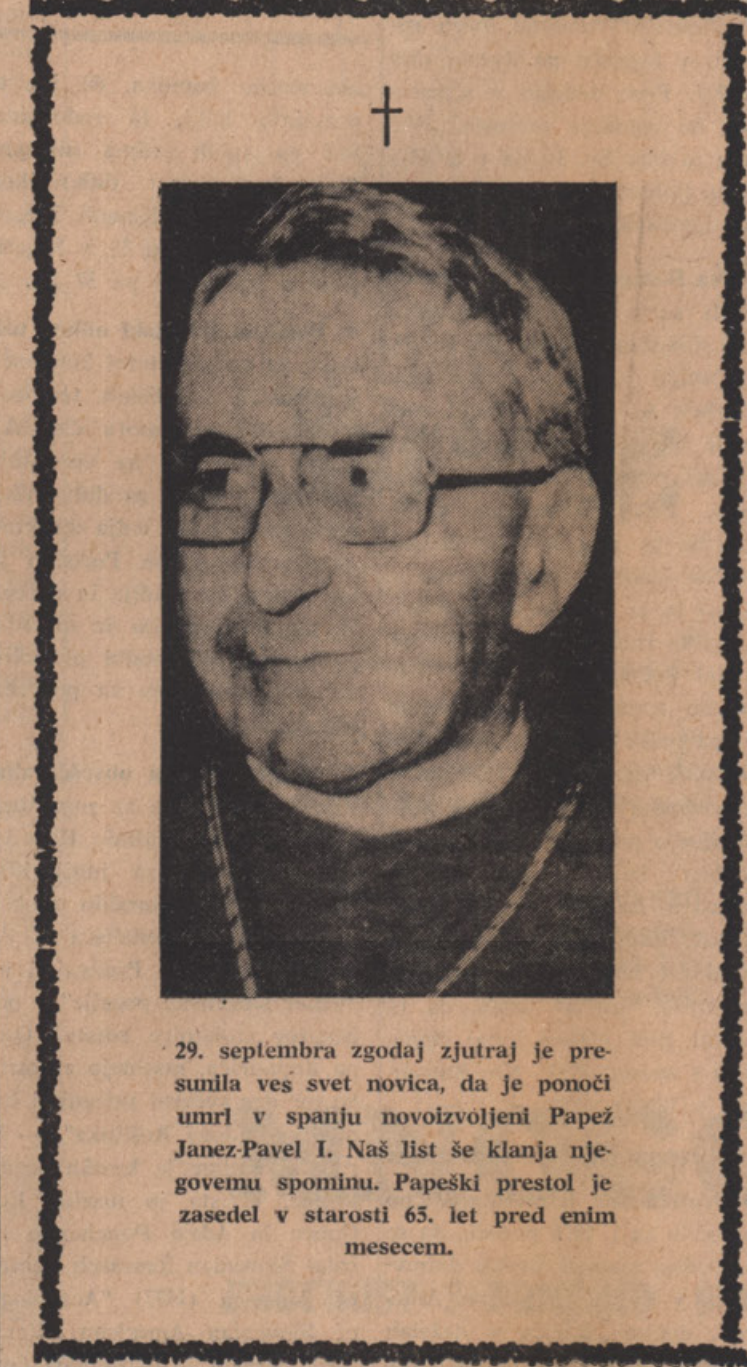
A Report of the Canadian Consultative Council on Multiculturalism 1977 — Ottawa 1978.

ŠE ENA POSEBNOST OPOREČNIŠTVA V SOVJETSKI ZVEZI, KI ŠE NI DOSTI ZNANA . . .

Zanimivo je spoznanje, ki postaja poznavalcem razmer zadnji čas vedno bolj jasno, da so korenine oporečništva v Sovjetski zvezi ne politične, marveč verske.

Konec aprila je rekel v Turinu sovjetski disident general Griгорjenko: "Oporečništvo v Sovjetski zvezi sestavlja emotno fronto, a v njej lahko razpoznamo različne prvine; najvažnejša je verska." zaradi iskanja duhovnih vrednot mimo marksističnega materializma.

To je potrdil iste dni v Gorici drug ruski disident Evgenij Vagin. Povedal je, da je pripadal v Leningradu klubu kakšnih 30 mladih ljudi, ki so se sestajali in prebirali papeške okrožnice in sveto pismo, posebno še evangelije, ter ob njih debatirali. Tajna policija jih je po treh letih odkrila in aretirala. Vagin je prebil v kazenskem taborišču osem let. Tam se je njegova vera samo še utrdila: prišel je v stik številnimi jetniki, ki so bili prav tako kot on kaznovani. Vagin je pozval Zahod, naj moralno podpre sovjetske oporečnike. Ta podpora je lahko zelo učinkovita, saj voditeljem ni vseeno, kako Zahod o njih piše.

29. septembra zgodaj zjutraj je presunila ves svet novica, da je ponoči umrl v spanju novoizvoljeni Papež Janez Pavel I. Naš list še klanja njegovemu spominu. Papeški prestol je zasedel v starosti 65. let pred enim mesecem.

O NESREČAH PRI PLEZANJU V PLANINAH

Prvo sporočilo o nesreči v gorah je navadno zelo megleno. Treba ga je kritično presoditi po kočah, na terenu in na domu pogrešanega. Večkrat se je že zgodilo, da je tisti, ki ga reševalci iščejo v skalah, že doma, v službi, ali pa sploh ni zapustil hiše.

Čim se ugotovi, da je reševanje potrebno, se dva reševalca takoj odpravita v smer, kamor je ponesrečenec odšel. Z vokaliki sta v zvezi z vodjo reševalne akcije. Če prideta do ponesrečenca tam, kjer ga ni, dragocene minute pa beže tam, kjer žrtve krvavi in kliče na pomoč.

Kdor gre v planine, naj domačim opiše smer po kateri bo šel. Isto naj stori tudi po vseh kočah, kjer prenočuje ali pa se samo mimogrede ustavi.

Leta 1895 sta se v Triglavu smrtno ponesrečila dr. Schmidt in dr. Holz. Ker so bili takrat na Slovenskem hudi boji z nemškutarstvom, so tudi časopisi pisali, da v slovenskih gorah pobijajo tuje plezalce. To je dalo pobudo, da so v Kranjski gori ustanovili slovensko reševalno službo. Toda že prej so žrtve planinskih nesreč požrtvovalno in brezplačno iskali in reševali lovci, vodiči, vojaki, gozdarji in slučajni turisti.

Uradno so slovensko reševalno službo ustanovili leta 1912 v Kranjski gori pravnik dr. Stoje in zdravnik dr. Tičar in dr. Dežman. Poleg kmetov, gozdarjev in lovcev, ki so imeli tam delo, pa je v hribe hodila takrat le inteligenca. Za ostale zemljane pa je veljalo pravilo: Gora ni nora; tisti je nor, ki gre gor!

Množična hoja v gore se je na Slovenskem začela po prvi svetovni vojni. Z naraščajočim obiskovanjem gor pa so se začele množiti tudi nesreče. Istočasno pa se je tudi izpopolnjevala izkušnost naših reševalcev.

Potem je prišla druga svetovna vojna in planinstvo je iz različnih razlogov skoraj prenehalo. Toda prav takrat je slovenska reševalna služba doživela hudo preizkušnjo, lko sta leta 1942 v Martuljkovi skupini med reševanjem izgubila življenje dva reševalca: Milan Marn in Franc Taler.

Skoraj vsi najboljši takratni slovenski alpinisti so med vojno in domačo revolucijo izgubili življenje ali pa po njej odšli v tujino.

Kdo je največkrat žrtev gorskih nesreč? Vrhunski alpinist je bolj redko. Tako imenovani slučajni planinec, ki ne pozna gore in njenih skrivnosti. Ne ve, da lahko sredi sončnega dne v nekaj minutah pridrvi ledena nevihta z bliskom in gromom, ali pa se v hipu vse zamegli. Zaradi izrednega in nenadnega

"V okamenelih besedah gora sta zakleti resnica in prvobitnost Stvarnikovega diha. V prepadnih stenah in rdečih žlebovih si pogleda človek v obraz brez laži in hinavščine in vsa izkristalizirana lepota se zrcali v njegovi duši . . . Tam spozna, kako je vse enostavno in v iskrenosti v soncu se bleščočih meli in snežišč doživijo tisto Lepoto v svojem srcu . . ."

Planinko

padca temperature mu ozebejo prsti na rokah in nogah.

Slučajni planinec — tudi rad precenjuje svoje moči, gre na led brez cepina in derez, se zapleza v skalah — in stvar se lahko konča tudi s smrtjo.

Reševalčeva služba, ki je prostovoljna, pa nosi tudi veliko odgovornost. Zgodi se, da sorodnik ponesrečenca tožijo reševalce za uboj, češ da so reševali prepočasni.

Reševanje so lahko tudi zelo nevarna; toda najhujša je moralna odgovornost. Koga reševati prvega? Težje poškodovane, ali pa tistega, za katerega je več upanja, da se bo ob pravočasni rešitvi opomogel? V skalah reševalec ne sme poznati ne brata ne prijatelja, ne lepih ne grdihi oči . . .

Tudi reševalec in vsak alpinist je človek. Ker pa zna gora biti tudi surova, v njej za sebične in mehkužne ni prostora!

Slovenska DRŽAVA

POŠTA PRAŠLOVENSKA
 Subscription rates \$6.00 per year;
 50¢ single issue.
 Advertising 1 column x 1" \$4.20
 Published monthly by
 Slovenian National Federation of Canada
 646, Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA Izhaja prvega v mesecu.

Letna naročina znaša: Za ZDA in Kanado \$6.-, za Argentino 375 pe-
 zov, za Brazilijo 90 kruzairov, za Anglijo 30 šilingov, za Avstrijo 55
 šilingov, za Avstralijo 3.75 avstr. L., za Italijo in Trst 1.200 lir, za
 Francijo 900 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjevi
 naziranjia morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
 izdajatelja.

Toronto

• † Franc CERAR (Starejši)
 Iz ugledne in številne katoliške
 družine Cesarjevih je v juliju
 Vsemogočni poklical k sebi nji-
 hovega 86 let starega očeta g.
 Franceta.

Rojenice in sojenice so mu
 stale ob postelji, ko je v letu
 1892. zagledal luč sveta. S po-
 močjo blage žene sta vzgojila
 vrsto otrok, na katere sta bila
 oba resnično lahko ponosna.

Bočhal je dolgo vrsto let in
 s pobožno ponižnostjo prenašal
 tegobe, ki mu jih je On nalagal.
 Ob težki izgubi izrekamo žalu-
 joči ženi in ostalim članom dru-
 žine naše globoko sožalje!

Naj mu bo lahka zemlja ka-
 nadska, On pa pravičen sodnik!

• V nedeljo 20. avgusta letos je
 radio postaja CHIN prinesla na
 srbski uri "Sumadija" zelo do-
 bro pripravljeno in predstavlje-
 no Slovensko kulturno zgodov-
 vino iz dobe Žiga Zoisja, Valen-
 tina Vodnika in Jerneja Kopi-
 tarja. Ista oddaja je tudi dobro
 prikazala stike in sodelovanje
 med Vukom Karadžićem in J.
 Kopitarjem. Za prijetno prese-
 nčenje oddaji "Sumadija" za-
 hvala in čestitke!

• Vsakoletni tradicionalni Ba-
 ragov dan je bil leos 3. septem-
 bra na cerkvenem letovisku v
 Boltonu. Bil je dobro priprav-
 ljen in so udeleženci bili zado-
 voljni.

• 10. septembra je bilo roman-
 ce družin in posameznikov v
 Midland h križu slovenskih mu-
 čencev, ki sta ga uspešno orga-
 nizirali obe domobranski orga-
 nizaciji.

• Romanje v Midland je na-
 vzlic dežju uspelo. Preko 600
 udeležencev je napolnilo cerkev
 in se udeležilo, navkljub dežju,
 križevoga pota na prostem z
 molitvijo pri križu. Močno je
 odjeknila tudi pridiga, posveče-
 na našim mučencem, ki jo je
 imel novotorontski župnik č. g.
 J. Kopač. Udeleženci so oodnes-
 li najboljše spomine.

• Preprodajalci listkov za ko-
 šlo in proslavo 29. oktobra, ki
 ima letos označbo "60/30", so
 že pridno na delu. Segajte po
 njih. Dobite jih tudi preko na-
 slova, ki je v oglasu v današnji
 številki, ali če jih kupite v pro-
 storih obih kreditnih zvez.

• Počitnice so končane. Mla-
 dina je spet napolnila šolska
 poslopja. To se pozna tudi na
 ulici.

• Tudi število slovenskih pik-
 nikov je začelo pojenjati, kar
 kaže da smo na prehodu iz po-
 letja v jesen.

• Piknik premurskega društva
 je bil v juliju zelo dobro obis-
 kan. Program pa je vseboval
 odlične kulturne točke.

• Kot so mnogi torontčani in
 kanadski Slovenci letos obiska-

li staro domovino, — prav tako
 so številne slovenske družine
 imele obiskovalce iz Slovenije.

Montreal

• Piknik župnije sv. Vladimira
 v Montrealu v pomoč koroških
 dijakov, 13. avgusta, je odlično
 uspel. Župnija, pod vodstvom
 č. g. Jeretine je dala na razpo-
 lago pristavo in kuhinjo, mont-
 realčan pod vodstvom agilnega
 in požrivovalnega g. Vinke Pei-
 kovska pa so zavijali v rokave
 za čim uspešnejši piknik. Konč-
 ni obračun v pomoč koroških
 študentov pa je pokazal po po-
 ročilu g. Toneta Koritnika na-
 slednji uspeh:

Piknik na cerkvenem letovisku v nedeljo, 13. avgusta 1978	\$860.00
Ansambel "Slovenski kvintet" (kar bi dobil za igranje)	350.00
Vladimir Urbanc	100.00
Dobitki (Prispevale so družine M. Kozina, L. Koželj, I. Rebernak, L. Starič, M. Uršič, V. Petkovšek in K. Auersperg)	200.00
Kren Herbert	30.00
Tone Godina	20.00
I. J.	20.00
Lado Kukovica	10.00
Jáne Medved	8.00
Branko Sotelsek	5.00
Marjan Prapotnik	5.00
Skupaj	\$1,608.00

Požrivovalnim organizatorjem gre zaslužena pohvala za prepo-
 trebno stvar.

Cleveland

Maša za pookojnega generala
 L. RUPNIKA je bila, ob lepi
 udeležbi, darovana dne 3
 sept. v cerkvi Marije Nnebo-
 vzete v Collingwoodu, Ohio.
 Na dan 4. sept. je bila ob-
 letnica njegove mučeniške
 smrti, ki mu jo je zadal brat
 krvnik komunist.

Slava slovenskemu vojaku
 domobrancu.

• Cez poletje smo zabeležili
 obilico izletov, ki so jih priredi-
 la različna slovenska društva.

• Ob nedeljah so bili ponavadi
 pikniki na Pristavi, če pa jih ni
 bilo, pa so obiskovalci Pristave
 našli razvedrilo v kopalnem ba-
 zenu.

• 17. septembra je bil zadnji
 piknik Pristave, ki je bil dobro
 obiskan, čeprav je zjutraj de-
 ževalo. Igral je orkester "So-
 net".

• 9. septembra sta začeli obe
 slovenski šoli, pri Sv. Vidu in
 pri Mariji Vnebovzeti z rednim
 poukom.

ZA VSE PRAVNE ZADEVE SE PRIPOROČA

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR

The Simpson Towers, 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-400-

JEZOVO NOVO KNJIGO

"O ključnih vprašanjih rane karantansko-slovenske zgdovine" bo dobiti tudi v uredništvu "Slovenske države", kakor hitro bomo prejeli pošiljko iz Buenos Airesa. Cena 10 dolarjev. — Kdor pa želi naročiti knjigo po letalski pošti, jo lahko naroči tudi pri avtorju:

Franc Jeza
 Via di Prosecco 2
 34016 Opicina
 Trieste, Italy.

Priložite je 12 dolarjev (dva dolarja za letaisko poštnino), a ne v čekih, ker evropske banke ne sprejemajo čekov na tako majhne zneske.

Knjigo je dobiti tudi v knjigarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

NAŠI "KOROŠCI" SO SE VRNILI V CHICAGO, TORONTO IN DRUGE KRAJE NA AMERIŠKEM KONTINENTU

Naši mladinci so se vrnili iz Koroške. Prinesli so s seboj prelepe spomine na slovensko Koroško, ki je bila nekoč zibeljka slovenske demokracije in tudi slovenske kulture. Med njimi jih je bila kar 20 iz Chicaga. Lepo so se obnašali, bili so vedno veseli, tudi disciplinirani in so se poglabili v študij slovenskega jezika, slov. zgodovine in kulture. Imeli so razne izlete po slovenskem delu Koroške, bili so na Obirju, pri Gospe Sveti, obiskali so dvakrat Slovenijo, dvakrat pa Italijo. Obiskali so Svete Višarje, Trst in Miramar, v Sloveniji so obiskali rojstni hiši pesnika Franceta Prešerna in pisatelja Ivana Cankarja, bili so v Postonjski jami, v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Radencih kljer zbirajo poznana radenska slika. Domov so pisali razglednice in se tudi oglašali po telefonu. Bili so polni hvale o gostoljubju v Mohorjevem domu v Celovcu, pohvalili so profesorje, zlasti g. Ludvika Karničarja. Prav tako tudi šolske sestre, ki so po materinsko skrbele za nje. Le disciplina je včasih de-

lala težave. Vsi pravijo, da so se izpopolnili v slovenščini, celo oni, kateri slovenskega jezika niso dovolj obvladali. Videli so "Skofjeloški Pasijon", igrano "Miklovo Zalo", slišali koncert zbora Gallus. Mladinci — čikažani so kar štirikrat nastopili v narodnih plesih v slovenskih narodnih nosah. Dva od teh udeležencev sta opisala svoje vtise. Tonček Leskovar v Glasilu ASKJ, Janez Burjek pa slovenski v Ameriški Domovini. — Ko so prišli nazaj iz Koroške na O'Hara letališče, so jim domači pripravili prav domač, prisrčen sprejem. Joe Gomilar je raztegnil harmoniko, in zaigral nekaj narodnih viž, matere in sestriče so pa pripelje došlim študentom lepe šopke. Sedaj je doma pripovedovanja na pretek. Ne morejo dovolj opisati, kako je bilo in kaj so vse videli. Soglasna sodba je: Slovenija je lepa, prelepa dežela. Vsa zahvala tistim posemeznikom in društvom, ki so omogočili slovenski mladini, na tej strani Velike luže obisk v Zibelku slovenstva in v "Nebesih pod Triglavom". M. G.

Chicago

• Solska vrata se bodo te dni zopet odprla. Tudi sobotna slovenska šola bo v oktobru pričela s poukom. V nedeljo 1. oktobra bo otvoritvena — maša za slovensko šolo, v nedeljo 8. oktobra bo pa kosilo v prid slovenske sobotne šole. Takrat bodo nastopili tudi spet učenci slovenske šole, tudi višjega oddelka, ki zajema učence iz višjih šol.

• V soboto 3. septembra bo v Lemontu posvečen v duhovnika naš slovenski čikaški rojak Fr. Jack Zibent, OFM. Posvetil ga bo franciški škof Lawrence Graziano. Novo mašo bo pel v nedeljo 1. oktobra ob dveh popoldne pri Sv. Stefanu v Chicagu.

• Predsednik zbora "Slovenska pesem" dr. Lojze Arko, ki je zaposlen kot fizik v National laboratoriju blizu Lemonta, je odpotoval v Evropo (Francija in Danska) kjer se bo udeležil mednarodnega sestanka fizikov. Ni prvič, da zastopa ameriške fizike.

• Romanja v Lemont so bila letos precej ovirana radi slabega vremena. Misijonski piknik je bil bolj pičlo obiskan ker je bila prav isto nedeljo srebrna maša p. Blaža Cemažarja, tudi je bilo silno vetrovno. — Vse-slovensko romanje je močil dež. Piknik Slov. ženske zveze ali Zvezin dan kljub lepemu vre-

menu, ni bil bogve kaj obiskan. Zadnje nedeljo v juliju je bilo Prekmursko romanje, prvo nedeljo v avgustu pa Zvezin dan KSKJ. Prvo nedeljo v septembru bo romanje svetostefanske fare in fare Sv. Jurija v S. Chicagu. Potem bo sezona za to letos končana.

• Na Baragov dan v Marquette, Mich. se je odpeljal poln avto-bus Čikažanov. Bilo jih je 39. Spremljal jih je p. F. Zorman, urednik Ave Marija. Potni vodja je bil g. Jože Gregorič. Udeleženci pravijo, da je bilo zelo lepo. Poleg domačega škofa Smitha je bilo še šest drugih škofov. Tudi nadškof Slatka je prišel in iz Clevelanda škof Hickey. Iz Hamiltona, Ont. je pripeljal župnik Ceglar tudi lepo število romanjev. Clevelandčani so pa prišli z letalom. Prihodnji Baragov dan v letu 1979 bo v Clevelandu. Le to bi pripomnil, da ljudje premalto delajo za Baragovo beatifikacijo. Število članstva Baragove zveze pada. Vzrok: ljudje greda na Baragove dneve bolj za razvedrilo. Se na misel jim ne pride, da bi takrat tudi plačali letno članarino v znesku \$5.00. Nas Sloven-
 ce je lahko sram.

• Mesečna revija obveščevalne službe ministrstva za zaposlitev in vseljevanje "Ethnic Kaleidoscope Canada" za junij 1978 prinaša kratko poročilo o obisku mestnega gledališča Ljubljana v Torontu. Predvajali so "Večer slovenske poezije" v po-
 častitev stoletnice rojstva Otona Župančiča, matinejo za otroke ter dve večerni prireditvi komedije "Vdova Rošlinka". — V rubriki Knjige je kratka ocena knjige, ki sta jo uredila Edi Gobec in Adele Donchenko in izdal Slovenian Research Center of America (1977) "Anthology of Slovenian American Literature". Revija je dvojezična (angleščina in francoščina).

• Vatikansko letno statistično poročilo za 1. 1976 poroča, da se še vedno manjša število duhovnikov v Evropi in Severni Ameriki, dočim narašča v deželah razvoja. V Franciji 20.800 župnij — nad polovico — nima re-

WE QUOTE

From: The Toronto Sun, Tuesday, August 1, 1978, page 11.

By: PETER WORTHINGTON

Ironically, one who did a great disservice to Western understanding of the USSR was Winston Churchill, when he remarked on Oct. 1, 1939, a month after the Soviets and Nazis signed a non-aggression pact: "I cannot forecast the action of Russia. It is a riddle wrapped in a mystery inside an enigma."

If the great Churchill was incapable of comprehending Russia — i.e. the Soviet Union — what chance do the rest of us have? And many quit trying while others never bothered. Yet "understanding" the USSR is perhaps the most important thing our leaders and policy-makers can do. Without adequate understanding of that superpower, our Western world is in jeopardy and on borrowed time. Not that there is likely to be a world war, because that possibility fades as Soviet influence (and power) grows, and as Western illusions continue to bloom and as we continue to suffer from lack of nerve and stamina.

At present throughout the West there is disillusion and disappointment at the Soviet Union's treatment of dissidents, and their violation of all human rights terms of the Helsinki Accords. The high expectations and now disappointment illustrates again the folly of Western leadership. For the Soviet government never had any intention of honouring agreements of this shameful treaty.

CARNIVORE BEAST

The sensible and respected London Spectator put it aptly when it noted: "To expect them to engage in 'peaceful dialogue' with dissidents is to expect a carnivore beast to lose its taste for blood."

It also illustrates what Stalin used to call the "useful idiots" who unwittingly help Soviet aims. These aren't the dedicated Communists, but the soft-heart-

ed and soft-headed who insist on seeing goodwill and hope in tyranny. They are the people (and often they are in leadership positions) who listen to Soviet words and ignore Soviet deeds. — They are the reflections of Fabian socialists like Beatrice and Sidney Webb, whose admiration of Stalin increased as his terror expanded and who saw Soviet Communism as the "new civilization"; they are the Lincoln Steffens, of journalistic muck-raking fame, who said of Stalin's Russia "I have over to the future — and it works"; they are the Eleanor Roosevelts who can inspect the Soviet Gulag and voice optimism for Soviet penal policies; they are the MP's like Andrew Brewin (NDP; Greenwood) who defiantly believed Hanoi Communists would honor Vietnam ceasefire agreements.

The gravest error we in the make about the USSR is to think that its rulers are dedicated Marxists, following an ideology, a goal for the betterment of humanity. Many virulent anti-Communists make this mistake. The reality is that there is no socialist ideology among the Soviet leadership. There is only power. There are few Marxists or idealists in the Soviet Union. True Believers are mostly in West, in places like the U of T's sociology department, York University political science, Simon Fraser University, even in the Prime Minister's Office. Or at places like Berkely.

As the Spectator so succinctly points out: "The Soviet Union is run by cynical and brutal gangsters. To treat them as philosopher kings (however nasty their philosophy), flatters them and deludes us."

This is perhaps the single most important thing to appreciate about the Soviet Union. There is no point in appealing to idealism, humaneness or the promises of the men who run the Politburo, no more than there is much to be gained from appealing to the decency of gangsters.

All they understand is

force and firmness — which doesn't mean sabre-rattling or threats of war. The USSR doesn't want war any more than we do, but they don't shrink from threatening it, or using it as blackmail when they know our revulsion is so great that we cringe before its mention.

Those who urge boycotts and sanctions against the USSR as a gesture of solidarity for the Shcharansky, Orlov, Ginzburgs, Lukyanenko and other symbols and martyrs, are indulging in more delusion. The reality is that there is no way dissidents inside the USSR can be helped. Their noblest function is to serve as a reminder to us in the West of the reality of Soviet leadership: that they are thugs.

What economic sanctions can do, however (no credit, no wheat, no computers, no 'most favored nation' deals), is control and limit Soviet imperialist expansion and military adventurism. It requires some courage, but unless limits are applied to Soviet aggression, there is no salvation. We in the West will have peace, true, but it will be the sort of peace that there is inside the Russian empire.

SMALL HOPE

There is small hope of awakening those who insist on seeing good in every left-wing tyranny and who exalt the view that all will turn out well in the end. These are the sympathizers whose delusions are immune to all horrors — the ones whose faith was untarnished by the Moscow purges, Spain, genocide of nationalities, the Hitler-Soviet pact, forced repatriation, Hungary, the Berlin Wall, Czechoslovakia, Angola, Mozambique, Lampedusa asylums for dissidents, and so on ad nauseum.

Winston Churchill, who knew the Soviet Union for what it is, didn't cause the myopia by his thoughtless-but-glib observation in 1939. But the unwittingly contributed to the myth of Soviet enigmatism.

The only hope for internal changes in the USSR is the another reality of human affairs and that is that no tyranny lasts forever. Someday, like the 1,000-year Reich, Sovietism will be replaced by something hopefully more humane . . .

PROGRESSIVE CONSERVATIVE COMMUNITY CENTRE

(Naproseni smo bili, da objavimo)

The purpose of The P. C. Community Centre: From time to time, most people face a problem which they find difficult to solve. Be it governmental, personal, business or even recreational. Language barriers, lack of knowledge or of misinterpretation of procedures are frequently too blame. The P. C. Community Centre is an outreach program of the P. C. Party of Ontario. Our job is:
 1) To Clarify problems and thus facilitate their solution.
 2) Facilitate communication between the P. C. Party and the people.

NEED HELP? OUR STAFF CAN HELP YOU:

- Know the Ontario Government Services
- Deal with agencies such as OHIP, Workmen's Compensation
- Family Benefits, Unemployment Insurance
- Understand and prepare forms
- Form social clubs, community groups and cultural organizations
- Understand your legal rights
- With consultation on small business
- Contact other members of your cultural group
- Adjust to life in Ontario

ASK US. — THE ONTARIO PROGRESSIVE CONSERVATIVE COMMUNITY CENTRE IS HERE TO HELP YOU.

We are located at 729 Bloor Street West (across from the Christie St. Subway Station), in the heart of Metropolitan Toronto, in order to make it as convenient as possible for people to reach us. For further information please call the Co-ordinator of the Centre, Maria de Pasquale at 537-2433.

Funded by voluntary donations from supporters of the Progressive Conservative Party of Ontario

• V Angliji so osnovali posebni odbor za postavitev spomenika žrtvam Jaltse politike in dogovorov. Prispevke za ta spomenik sprejema posebni odbor z naslovom: "Yalta Victims Memorial Appeal, c/o Coutts and Company, 59, Strand, London, W. C. 2." — Temu odboru

bi bilo treba poslati tudi pisma in spomence ter jih opozoriti, da so bili vrnjeni v Slovenijo tisoče Slovencev, v roke titovskih krnikov, kot so bili Rusi, Ukrajinci in člani drugih narodnosti proti njihovi volji vrnjeni na ozemlje Sovjetske Zveze.

VELIKANSKA VAŽNOST POLITIČNEGA DELOVANJA V BEGUNSTVU

Titovski tisk in radio v Jugoslaviji in titovski ter ostali komunistični tisk na Tržaškem in drugod med slovenskimi manjšinami neprestano ironizirajo in skušajo omalovaževati politično delovanje in osvobodilno gibanje med političnimi begunci in zdomci, češ da nima pomena, "kajti odloča narod v domovini", da je "odtujeno stvarnost", da nima programa itd. — da zmerjanja niti ne omejuje. Toda jugoslovanske oblasti sproti postavljajo na laž takšno pisanje in propagandno čevkanje, ker posvečajo, kot izkušnje vsak dan na novo potrjujejo, "begunski" politiki kar največjo pozornost in jo skušajo na vsak način zatreti. Ljudi, ki so zunaj politični dejavni, obdajajo z vohuni in skušajo uganiti oziroma izvohuniti njihove namene, če jih že ne morejo prisiliti k molku. Skrbno sledijo pisanju begunskega tiska, in če se kak begunski politik premakne malo po svetu, jih za grabi nervoja in takoj mobilizirajo vse svoje obveščevalce. Za vsakim turističnim potovanjem sumijo važna politična srečanja in domenke. S tem jugoslovanske oblasti in posebno še politična policija jasno potrjujejo in priznavajo, kakšno važnost pripisujejo begunski politiki. In to upravičeno.

Sama zgodovina komunističnih partij in tudi jugoslovanske pa dokazuje, kakšno važno vlogo je imelo politično delovanje v tujini. Sam CK in Tito sta prebila pred zadnjo vojno mnogo let v begunstvu in tam izdelala koncept partijske politike, ki sta jo začela uresničevati zadnja leta pred vojno in med vojno. Pa tudi godovine drugih strank je polna begunskih epizod. Lenin je pripravil revolucijo v Rusiji v tujini, povojne demokratične italijanske stranke, od krščanskih demokratov do socialistov, so se idejno in organizacijsko izoblikovale v begunstvu v času fašizma, pa tudi povojni nemški in francoski demokraciji so bili položeni temelji med vojno in delno že pred njo v begunstvu. Takih vzgledov bi seveda lahko navedel še na desetine.

Tudi drugače je slovenska zgodovina polna primerov, kako so begunci iz tujine oplajali in bogatili slovensko politično in kulturno življenje. Ze kralj Samo se je po vsej verjetnosti rešil pred obrsko okupacijo v tujino, na frankovsko ozemlje, in je tam organiziral upor, ki je pregnal Obre in omogočil ustanovitev prve znane slovenske države. Begunec je bil Trubar, begunci so bili Dalmatinci in drugi protestanti, ki so nam ustvarili v begunstvu mogočne temelje naše literature in kulture. Begunci so bili že pred njimi škof Slatkonja, skladatelj Galus-Petelin in razni drugi, nekatere se danes s ponosom sklicuje naša kulturna zgodovina. Med prvo svetovno vojno se je oblikovala usula slovenskega naroda tudi v begunstvu, kjer so delovali B. Vošnjak in razni drugi. In še v veliko večji meri se danes oblikuje bodoča usoda slovenskega naroda — upajmo, da veliko boljše — v begunstvu.

Begunstvo ni nič drugega kotčasno bivanje politično aktivnih ljudi v tujini, kjer lahko kolikor tolikor svobodno delujejo in izražajo svoje misli, kadar jim diktatorski in teroristični režim v domovini to onemogoča. Če bi lahko svobodno delovali in objavljali v domovini, bi ostali doma. Režim si se

veda želi, da bi bili ostali doma, kajti tako bi jih imel v pesti in jih lahko prisilil k molku. Ne smemo misliti, da med 1.800.000 Slovinci v domovini ni nikogar, ki bi se zanimal za politiko in ki ima glede nje drugačne ideje in koncepte kot jugoslovanska oziroma "slovenska" partija. Toda titovski režim jim popolnoma onemogoča ne le vsakršno delovanje, ampak celo možnost, da bi pisali ali govorili o svojih idejah. Dejansko je tako, kakor da jih ne bi bilo. Videli smo, kaj se je zgodilo z Blažičem in Miklavčičem, komaj sta zapisala malo bolj odkrito in pogumno besedo; kaj bi se jima bila zgodilo šele, če bi bila začela organizirati kakšno opozicijsko politično gibanje za samostojno slovensko državo! Obsojena bi bila "na najvišjo kazen, ki jo določa jugoslovanski kazenski zakonik za taška "hudodelstva". Slovenija je danes politično prava puščava.

Tako je torej možno danes svobodno pisati in govoriti o slovenski politiki in narodni usodi samo v tujini, t. j. v begunstvu. Razlika je samo ta — a zelo važna — da jugoslovanska policija ne more preprečiti takega delovanja in publiciranja, kot bi ga preprečila doma. Če bi ne bilo begunstva, bi se še danes sploh ne govorilo o slovenski demokratični neodvisni državi. Se vedno bi bila ta politična ideja velikanski večini Slovencev — da ne rečem vsem — popolnoma tuja in politični smrtni greh, kajti kdor bi spregovoril o njej, bi bil proglašen za veleizdajavca, seveda veleizdajavca jugoslovanske države, in bi se znašel za mnogo let za jetniškimi zidovi, če ne na morišču. Samo v begunstvu se je lahko razmahnilo gibanje za neodvisno državno življenje slovenskega naroda in za pluralistično demokracijo v njej do take mere, da danes ni več Slovenca, ki bi ne bil seznanjen z njo, bodisi v begunstvu oziroma zdomstvu bodisi v matični Sloveniji.

Ljudje kot M. Hajlo Mihajlov, Džilas in razni drugi, ki odreka jo begunstvu njegov politični pomen in čakajo, da se bo do godil preobrat k demokraciji samo znotraj države, so še od ločilno pod vplivom totalitarne komunistične mentalitete, v kateri so bili vzgojeni, da je begunstvo "izdajstvo", in zato ne kak smrtni greh. Zazebe jih ol sami misli, da bi delovali v begunstvu in da bi se od tam borili proti totalitarizmu v Jugoslaviji. Ne želijo popolnoma prelomiti z režimom, četudi so pre sedeli pod njim že dolga leta. Ječi, kajti po njihovem pojmovanju ostajajo s tem še vedno na strani istega "socializma" kot ga predstavlja tudi režim le da bi ga hoteli oni reformirati in bolj "človeškega". T pa je utopija in dokaz, da s tudi najboljše, moralno najtrdnjejši in najbolj brihtni ljudje v razmerah pod totalno diktaturo ne morejo ali ne upajo čeprav se tega morda sami n zavedajo, priboriti do resnične svobodne presoje. V njih je še polno strahu pred resnično svobodo, ker mislijo, da bi se jim od nje zvrtilo v glavi in bi se ne znašli več. Alternativa za človeka, ki se čuti svobodnega in ki hoče svobodo, pa je samena: resnična pluralistična demokracija in ureditev narodnostnega vprašanja v Jugoslaviji v skladu z njo, po njenih načelih samoodločbe. Vse drugo je izraz bojazljivosti ali samo-

prevara, vztrajanje v utopiji. Slovensko begunstvo, če bo znalo biti realistično, zares demokratsko, dejavno in požrtvovalno, predstavlja in bo vedno bolj predstavljal svobodno slovensko, danes najvažnejši del slovenskega naroda, tisti del, kateremu je edinemu mogoče svobodno politično delovati in izraziti hotenje po boljši prihodnosti slovenskega naroda. Boljša prihodnost pa je možna samo v lastni samostojni slovenski državi. Ne zadostuje pa več samo govorjenje in pisanje posameznikov. Vse svobodno slovensko ljudstvo v begunstvu in zdomstvu se mora vključiti v boj za osvoboditev, v boj za slovensko državo. Vsakdo bi se

FRANC JEZA
moral organizirano udeleževati tega boja, preko kakšnega društva, ki je vključeno v gibanje,

HELSINKSKI DOGOVOR V KOTOR VAROS
Nova Hrvatska — številka 15, 1978, stran 2.

V majhnem bosanskem mestecu Kotor Varošu, so imeli po jugoslovanskem podpisani Helsinške deklaracije, na postaji milice konferenco, kjer so tudi prišli do sporazuma "o pretepanju": Srb, milica je dolžan pretepati Srbe, Hrvat svoje rojake in policist muslimanske vere mora tolči osebe muslimanske veroizpovedi. Ta dogovor velja tudi danes in ga vsi "spoštujejo".

in po svojih močeh tudi delovati ter materialno, zlasti tudi s prispevki v obliki prostovoljnega narodnega davka v Narodni osvobodilni sklad, krepi o-

svobodilno gibanje in pomagati pri uresničevanju njegovih namenov, predvsem seveda glavnega, da si ustanovimo Slovenici končno lastno neodvisno de-

Dubrovniku. Sestavek o Ljubljani je bil že objavljen v prejšnji številki.

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!
Darujte v tiskovni sklad S. D.

PONOS brez predsodkov

Vsi zahtevamo osebno dostojanstvo . . . in spoštovanje do naših sosedov in prijateljev.

Kot svobodni državljani, ki živimo v kanadski demokratični družbi, imamo pravico živeti po svojih kulturnih načelih, po svoji erski vzgoji, zgodovini in poreklu.

POSEBNO PA IMAMO PRAVICO DO SVOBODE PRED PREDSDOKI in preganjanjem do življenja v tej združeni deželi, kjer smo vsi ENAKI . . . nobeden ni "boljši".

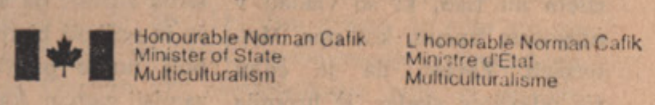
Vaša kanadska vlada si prizadeva vse to omogočiti z svojo politiko mnogokulturnosti. Ta politika nam vsem, kot enakopravnim državljanom, dopušča ohranjanje in zavest naše kulturne dediščine . . . nam pomaga v boljšem medsebojnem razumevanju. Mnogokulturna politika deluje s pomočjo raznih programov v sodelovanju z provincijalnimi vladami, vzgojnimi sistemi, janimi sredstvi obveščevanja, občinskimi skupinami . . . in z ljudstvom Kanade.

Najvažnejša vloga vašega ministra za mnogokulturnost je v tem da JAMCI enakost priložnosti vsem Kanadčanom ne glede na njihovo kulturno dediščino.

Politika večkulturnosti vaše kanadske vlade nam vsem pomaga doseči lepše skupno življenje z spodbujanjem ponosa na nas, ponosa na našo kulturno dediščino in ponosa na našo domovino. Ponos . . . brez predsodkov.

MNOGOKULTURNOST

ENOTNOST S POMOČJO ČLOVEČANSKEGA RAZUMEVANJA

ALTERNATIVA

FRANC JEZA

Ze v prejšnji številki našega lista smo pod zaglavjem "KNJIGE IN REVIJE" prinesli naše poročilo o izidu Zbornika "ALTERNATIVA", ki ga je založil in izdal naš sodelovalec v Trstu g. Franc Jeza. Ta Zbornik morate naročiti in kupiti v našem uredništvu, ali pa pri založniku. Franc Jeza, Via di Prosecco 2., 34016 Opicina, Trst-Trieste, Italija. (\$3.— USA, plus poštnina!).

Vsled aktualnosti uvodnika v ta Zbornik, istega tukaj z dovoljenjem avtorja prinašamo na tem mestu.

UREDNIŠTVO.

Kdor skuša danes pisati o političnih problemih, pred katerimi stoji slovenski narod, in o njegovi prihodnosti, mora najprej premagati občutek malodušnosti in nemoči. Totalitarna diktatura v Jugoslaviji se zdi po tridesetih letih svojega trajanja že tako ustaljena in si je že v taki meri nadela videz zakonitosti in normalnosti, oprte na mednarodno priznanje, celo s strani sil, ki jih imamo za vodilno v zahodnem demokratičnem svetu, da se mora zazdeti skoro fantastično pisati o kakih alternativah v Sloveniji. Taka alternativa predpostavlja namreč konec današnje diktature in nastanek takih razmer, v katerih bi imel slovenski narod spet možnost, da sam odloča o sebi in svoji prihodnosti.

Pri tem pa je glavna ovira ravno psihološka, kajti totalitarni titovski režim je po preizkušeni metodi svojih vzornik-

kov ves čas svojega obstoja "prevzgaljal" ljudi in si vzgojil generacije, katerim pojem politična svoboda nič več ne pomeni in beseda svoboda je zanje dejansko sinonim za režim totalne nesvobode, ne da bi verjeli, če jih kdo na to opozarja. Mnogi sploh nečejo razmišljati o tem in se zde kot duhovni mrtveci, mnogi pa se tudi boje razmišljati, v slutnji, da bi si morali potem priznati resnico, ki bi zahtevala od njih odločitve po vesti. To pa bi bilo lahko nevarno. Zato se počutijo če že ne boljše, pa vsaj varnejše tleko, da se zapirajo pred takimi skušnjavami. Ni si mogoče prikljivati, da je velik del ljudi v Sloveniji že produkt propagande in kulta osebnosti, ki sta jih učila od mladih nog gledati v svobodi sovražnika tistega, kar pomeni beseda "svoboda" v ustih nosivcev in predstavnikov jugoslovanskega režima. In s tem je treba računati.

HREPENENJE PO SVOBODI SE NI ZAMRLO

Toda ali se je treba v to tudi vdati? Taka skušnjava se pogosto loteva nas, ki smo si največkrat za ceno hudih žrtev in določene osamljenosti — ohranili svobodo. Pridejo trenutki, ko se nas polasča občutek, da današnja stanja ni mogoče več spremeniti, ker je že preveč zasidrano v stvarnosti in v psihologiji ljudi ter v njihovih življenjskih navadah. Nasprotovanje tej situaciji se zdi kot čivkanje premrlega ptiča na goli veji sredi zime. Njegovo čivkanje je popolnoma nemočno, ne more pregnati mraza in pričarati sonca. Toda nagon mu pove, da bo zima minila in da bo spet napočila pomlad, krasnica, sončna, zelena pomlad in da je to v naravi stvari, neustavljivo. In isti nagon pove tudi svobodoljubnemu človeku, da je današnja totalitarna zima, v kateri života slovenski narod, samo prehodno, čeprav dolgo obdobje, in da mu bo najljubše sledila po Titu odjuga in nato nova politična pomlad. Blazno bi bilo ravno to, verjeti v dokončno zmago blaznosti nad zdravim razumom, zdrav razum pa ne gre v sklad s totalitarno diktaturo in s kultom voditeljev, ki se imajo za nadljude in odrekajo pravico do lastnega mišljenja in do svobodnega odločanja milijonom in milijonom ljudi, nad katerimi so si za lažjo in nasiljem prisvojili oblast in si jo za lažjo in nasiljem tudi ohranjajo.

Izneverili bi se ne samo PRAVICI, ampak tudi DOLZNOSTI

SLOVENSKI NAROD NIMA NOBENEGA VPLIVA NA ODLOČITVE

Današnja apatičnost slovenske javnosti v političnem pogledu močno spominja na politično mrtvilo, ki je vladalo na Slovenskem v 18. in v prvi polovici 19. stoletja, v času prosvetljene absolutizma, ko so npr. kranjski deželni stanovi izgubili svojo avtonomijo in je postal edini center odločanja Dunaj oziroma cesarjeva avtoriteta ali tisti, ki so vladali v njegovem imenu, kot npr. Metternich. Zavest, da je edini vir odločitve vladar, je hromila vse politično delovanje in tudi voljo do delovanja. Kdor bi bil hotel biti politično aktiven, je

svobodnih ljudi, če ne bi razmišljali in razpravljali o vsem tem in če bi se izmikali obravnavanju vprašanja, kaj čaka slovenski narod v bližnji prihodnosti in proti kakšnemu cilju naj se usmeri v svojem nadaljnjem razvoju. Kljub vsemu videzu smo lahko prepričani, da je danes med Slovenci, ne samo med tistimi, ki živijo v pluralističnem zahodnem svetu, ampak tudi med tistimi doma še velika večina takih, ki še niso povsem otopeni za vrednotne resnične svobode, tudi če si ne upajo razmišljati, kaj šele spregovoriti o njih. Toda v njihovih dušah še tli hrepenenje po svobodi. To hrepenenje je treba prebuditi in ga pripraviti do tega, da si bo dalo duška, da bo spregovorilo. Če smo kdaj razočarani nad otopelostjo, neobčutljivostjo in strahopetnostjo raznih ljudi z znanimi imeni in na uglednih mestih, od tistih z visokimi političnimi funkcijami do vidnih kulturnih delavcev in cerkvenih dostojanstvenikov, pa se lahko tolažimo s tem, da živi križem Slovenije mnogo malih, neznanih ljudi, ki ostajajo pravi neznanji vojaki svobode in narodne zavednosti tudi v političnem pomenu in ki bodo kot po čudežu vznikli — kot cvetje spomladi, čeprav se sredi zime zdi, da je pod snegom vse mrtvo — in odigrali odločilno vlogo, sprejemajo odgovornost za novi politični razvoj v demokracijo, ki bodo nastopili pogoji za to. To pisanje je izraz zaupanja v take slovenske ljudi.

vedel, da je to nemogoče, razen v državni službi, in je zato molčal in ostal popolnoma pasiven. Zganilo se je v narodnem pogledu edino kaj na kulturnem, zlasti literarnem, jezikovnem področju. Avtoriteta cesarja je sproti zadržala in onemogočila vse drugo.

Podobno je danes ljudje v Sloveniji tlačili in napravljali pasivne zavest, da so tudi najboljše in najbolj bistre, pa tudi najbolj nujne politične in druge zamisli zaman, kajti o vsem odloča samo zelo ozek krog ljudi v Beogradu ali na Brionih, dejansko celo eden sam, čeprav

obstaja navidežno več centrov za odločanje, ki pa so zgolj formalni, od vlade in parlamenta do partijskega vrha. Zato ostajajo ljudje pasivni, in za vse, kar se dogaja ali kar naj bi se zgodilo, prihajajo pobude vedno samo iz tistega skoro mitičnega vira odločanja. Edino tisto, kar se tam sklone, je zakon za vsa Jugoslavijo. Odloča se v tišini na Brionih ali v odmaknjem lovskem gradiču v Karadjordjevu, ne pa v "skupščini" v Ljubljani ali v CK ZKS in tudi ne v CK ZKJ ali v beografski skupščini ali vladi. In na tiste odločitve na vrhu nima slovenski narod nobenega vpliva, kakor ga ni imel nekdanj odločitve cesarskega Veličanstva na Dunaju. Dovoljeno je bilo samo slaviti in vdano sprejemati vse odločitve, ki so prišle od tam, in tako je tudi danes dovoljeno samo slaviti in slepo sprejemati vse odločitve, ki pridejo z Brionov ali z Karadjordjeva.

O vsem bistvenem, kar zadeva slovenski narod, se sklepa danes zunaj Slovenije. Toda če so bile reforme, ki so v 18. in v prvi polovici 19. stoletja prihajale iz centra prosvetljenega absolutizma na Dunaju, kljub vsemu v bistvu vendarle prosvetljene in so krčile pot liberalnemu napredku, ker so odstranjemale s poti anahronistične, odmirajoče družbene, gospodarske in politične strukture iz srednjega veka, npr. tlačanstvo, pravosodno svojevoljnost fevdalnih gospodov, načelo, da lahko vladar odloča o religiji podložnikov, preganjanje "krivovercev", nepismenost in nevednost, zaostalost poljedelstva in obrti, fevdalne ovire za razvoj notranje in zunanje trgovine itd., so odločitve, ki prihajajo danes iz vira oblasti zunaj

POD OSVODILNIM BOJEM SO RAZUMELI BOJ ZA NARODNO OSVODITEV IN DEMOKRACIJO

To je v popolnem nasprotju s tistim, kar si je postavilo za cilj osvobodilno gibanje v Sloveniji med okupacijo. Danes sicer vemo, da je slo pri izrazu narodno-osvobodilni boj v bistvu za prevaro, kajti ta izraz, prevzet iz ideološkega arzenala partije na srbsko-hrvaškem jeziku "ljudsko-osvobodilni boj" in je torej že poudarjal zgolj partijski značaj tega boja, medtem ko pomeni beseda narod v slovenskem jeziku isto kot nacija in je torej pomeni izraz "narodno-osvobodilni boj" boj za narodno (nacionalno) osvoboditev, torej boj proti okupatorju. Toda takrat tega nismo vedeli. Če bi bila partija takoj v začetku povedala Slovence, da ji ne gre za narodno, ampak za "razredno" osvoboditev, bi se bili ljudje po tem ravnali in bi ne bilo nikdar prišlo do ustanovitve Slovenske osvobodilne fronte in medvojno dogajanje v Sloveniji bi bilo zavzelo čisto drugačen potek.

Toda ogromna večina tistih, ki so sodelovali v boju na strani Osvobodilne fronte, je verjela, da gre v bistvu za narodno osvoboditev, in samo s tem si je možno razložiti, da je na desetisoče Slovencev in Slovencek brez pomisleka žrtvovalo vse celo življenje, za svobodo. Pod svobodo so razumeli svobodo svojega naroda, svoje domovine, Slovenije, svobodo političnega odločanja, svobodo mišljenja in delovanja. Verjeli so, da bo slovenski narod v svobodi dobil svojo državo — nekateri so imeli v mislih popolnoma neodvisno državo, drugi tako, ki bi bila po svobodni odločitvi povezana z državami drugih narodov v jugoslovansko konfederacijo ali federacijo — državo, v kateri bo sam svoj gospodar

Slovenije, ravno obratno: izrazito in dosledno protiliberalne. V slovenskem narodu, v slovenski družbi skušajo spet uveljaviti koncepte in elemente, ki so se zdeli že davno premagani in anahronistični: mit in kult vladarjeve osebe — bolj kot kdajkoli prej — vero v njegove nadčloveške, čudežne, "karizmatične" sposobnosti, v njegovo nezmožljivost in božansko naravo, ki ni podvržena staranju kot vse ostalo človeštvo, monopol ene same partije (namesto ene same Cerkev), pravico države, da odloča o veri in vzgoji vseh državljanov, cenzuro nad tiskom, zapiranje meje za ideje iz zunanje sveta, prepoved za uvoz "nevarnih" knjig in listov, razdelitev družbe v vodilno, vladajočo plast — nekaj desetisoč tistih, ki imajo vse v rokah — in podložnike, ki jih je ogromna večina in ki morajo samo ubogati in molčati, prepoved stavk, zatiranje kmetijstva in obrti, pristranost sodstva, ki se mora ozirati na voljo in namene monopolne oblasti namesto na pravico in resnico, smrtno kazen za politične "zločine", vsemogočnost policije kot v času Metternicha ali nacistične okupacije, preganjanje "krivovercev", izvetost vladarja iz pristojnosti zakonov, dosmrtna vladarska funkcija, absolutizem, novi fevdalizem, ki temelji enako kot karolinški na osebni zvestosti, odmirajoče družbene, gospodarske in politične strukture iz srednjega veka, npr. tlačanstvo, pravosodno svojevoljnost fevdalnih gospodov, načelo, da lahko vladar odloča o religiji podložnikov, preganjanje "krivovercev", nepismenost in nevednost, zaostalost poljedelstva in obrti, fevdalne ovire za razvoj notranje in zunanje trgovine itd., so odločitve, ki prihajajo danes iz vira oblasti zunaj

ALTERNATIVA JE BILA: ALI SVOBODA ALI TOTALITARIZEM

Kakor nikjer, se tudi v Sloveniji alternativa niti tedaj kdajkoli prej ali pozneje ni glasila: "Ali fašizem ali komunistični totalitarizem". In kakor velik večina tistih, ki so se borili kot aktivisti v Osvobodilni fronti ali z orožjem v partizanskih vrstah, ni bila s tem hkrati že tudi za uvedbo komunističnega sistema v Sloveniji in za novo podreditev slovenskega naroda Beogradu tako tudi velikanska večina tistih, ki so zgrabili za orožje, da bi se branili pred nasiljem nevrednih partizanskih komandantov, ki so v svoji ideološki zmedenosti v vsakem kmetu videli "kulaka", ni bila s tem hkrati tudi za fašizem ali za kolaboracijo z okupatorji. Noben resen zgodovinar ne more pristati na to tezo. Slovenskim protikomunističnim politikom sa lahko očita neodločnost in nesposobnost ter zaslepljenost spriču imperativa časa, ne more pa se jim očitati narodnega izdajstva.

Vaške straže in pozneje domobranci so sprejeli orožje od tistega, kdor jim ga je bil pripravljen dati z namenom, da bi branili sebe in svoje domove, svojo zemljo in svojo svobodo, kakor so jo pač pojmovali, v smislu vsakršnega antitotalitarizma, enako kakor so sprejeli orožje od Nemcev Finci in drugi baltski narodi v boju proti Sovjetom, ki so jih ograzili, ne da bi jim danes kdo to očital. Spopad v Sloveniji v letih 1941-1945 je imel izrazit značaj državljanske vojne. Obe strani sta se videli v italijanski in nemški okupaciji samo začasno stanje in obe sta ga skušali izkoristiti v svoje namene, kolikor se je največ dalo. Partiji je

bo moral sprejeti povelja in zakone iz tujega centra in tja

CUTILI SO SE BOLJ AGENTI MOSKVE IN KPJ KOT POLITIKI SLOVENSKEGA NARODA

Sele po koncu vojne, ko so titovske, sovjetske in bolgarske divizije, ki si prišle z Balkana, že trdno zagotovile novo oblast v Sloveniji, so novi oblastniki upali odkrito povedati Slovence, da je cilj boja predvsem ta, da pridejo oni na oblast, ter so lahko razpustili slovensko partizansko vojsko, internirali tisti njen častniški kader, ki se je temu upiral, odpravili ime Osvobodilna fronta in praznovanje njenega ustanovnega dne ter se odkrito priznali samo kot predstavniki nove oblasti, ki se je od zunaj vsilila Slovencem.

In kakorkoli si razlagamo in analiziramo osvobodilni boj in vse tisto, kar se je med zadnjo vojno dogajalo v Sloveniji, se v nobenem primeru ne moremo izogniti zaključku, da je slovenski narod tedaj kljub vsem prevaram in demagogiji ali ne sposobnosti raznih dotodanjih voditeljev, kljub vsem političnim napakam in terorju z raznih strani nedvoumno dokazal, da hoče lastno avtonomno državo, lastno vojsko, lastne zakone, po katerih bo uravnaval svoje življenje, da hoče demokracijo v pravi narodni svobodi in da hoče nebenega totalitarizma, niti komunističnega niti fašističnega. Kajti tudi vse pojav vaških straž in domobranstva v bistvu ni bil nikaka "protirevolucija", nikaka "bela garda" iz ruske revolucije, ampak samo obupan in zgolj zasilen poskus obrambe pred komunističnim totalitarizmom, ki pa nikakor ni pomenil, da hočejo tisti ljudje fašistični totalitarizem ali nacional-socializma. Dejansko so hoteli tudi oni slovensko narodno državo kot okvir, v kate-

služilo za dobrodošlo prilagoditev, da je pod parolo narodno-osvobodilne vojne zbrala v Osvobodilni fronti, pod prvotno formulo koalicije, čim širši tabbor političnih skupin, zlasti takih, ki so bile nezadovoljne z oportunistično politiko Dr. Korosca po letu 1934, da bi jih izkoristila za dosego svojega cilja, t. j. komunistične revolucije.

Domobranci stran pa je v svoji stiski in strahu pred komunističnim in stalinizmom in ki se ji je zdel — ter je dejansko tudi bil — neposrednejša in tudi v perspektivi hujska nevarnost od nemško-italijanske okupacije, ki je bila od zgodovine in poteka vojne neizogibno obojena na poraz, sprejemala pomoč v orožju od okupacijske sile ki je bila z legalnega stališča odgovorna za javno varnost, in se ni dovolj zavedala politične tveganosti situacije, v katero se je s tem — in s pošiljanjem nasprotnikov v nemška koncentracijska taborišča — spravila. Neglede na to, da so bile njene politične simpatije na strani Zahoda, o čemer je nudila dovolj dokazov tudi tedaj, in da ni imela idejno nič skupnega s fašizmom ali nacionalsocializmom ter se ni noben domobranci vojak bojeval na frontah proti Angležem Britancem ali Sovjetom, se ni znala v svoji politični kratkovidnosti niti javno niti tajno povezati z bojem zahodnih zaveznikov in se jasno opredeliti za njihove politične cilje. Njč niso zalegli niti nujni opomini dr. Miha Kreka iz Londona. To se je domobranci taboru — v končni perspektivi pa tudi vsemu slovenskemu narodu — hudo maščevalo ob koncu vojne, ko se je

odvajati velik del svojega narodnega dohodka.

rem naj bi se slovenski narod po vojni svobodno razvijal, slovensko vojsko, združen vseh slovenskega naroda v mejah lastne države in demokracijo.

Tragika je bila v tem, da ni prilo do enotnega narodnega gibanja in boja proti vsakršnemu totalitarizmu in okupatorjem hkrati, v notni Osvobodilni fronti. Toda če je iskati krivdno za to v predvojnem oportunizmu nekdanje SLS in slovenskega dela JRZ, ki nista znala vzgojiti potrebne in odgovorne politične plasti, ki bi bila voljna in sposobna prevzeti vodstvo naroda v tako usodnem času v svoje roke in mu postaviti jasno strategični in politični cilj ter vključiti njegov boj v prav mednarodni politični tok, jo je iskati prav tako v neiskrenosti in nesposobnosti vodilnih partijcev, ki so se čutili bolj agenti Moskve in člani KPJ kot poletiki slovenskega naroda v nje govem zgodovinskem osvobodilnem boju in so slepo posnemali formule in etikete iz ruske revolucije, kakor so se jih naučili v partijskih šolah v Moskvi ali iz stalinističnega priročnika "VKP(b)". Samo s tem si je razložiti krvavo komiko dejstva, da so naredili ubogim vaškim stražam, spontanemu izrazu samoobrambe proti samovoljni raznih moralno propadlim partijskih komandantov, ki so morali in plenili po vaseh, kakor se jim je zdelo, in skupini zbeganih lačnih protikomunističnih študentov, ki jih je okupator prav tako vlačil v internacijo v Gonars kakor študente, ki so se odločili za OF, naziv "bela garda", ime močnih, dobro zoborenih vojsk, ki so se bojevale proti ruske boljševiski revoluciji.

Če bi slovenski narod se je znašel že v prvem hipu po koncu vojne v klesčah nove strašne totalitarne diktature, katere pa se je spriču vzkljanja o osvoboditvi in neprestanega ponavljanja besede "svoboda" zavedel v vsej njeni realnosti šele čez nekaj mesecev, ko so postale njene metode očitne in pravi sistem ter so ljudje doumeli da je treba pod svobodo, ki jo je razglašal, razumeti čisto nekaj drugega.

NOVI TOTALITARIZEM

Slovenski narod se je znašel že v prvem hipu po koncu vojne v klesčah nove strašne totalitarne diktature, katere pa se je spriču vzkljanja o osvoboditvi in neprestanega ponavljanja besede "svoboda" zavedel v vsej njeni realnosti šele čez nekaj mesecev, ko so postale njene metode očitne in pravi sistem ter so ljudje doumeli da je treba pod svobodo, ki jo je razglašal, razumeti čisto nekaj drugega.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD NAŠEGA LISTA!

znašel porinjen med premaganice in izrazite kolaboracioniste, partizanski strani pa je dal možnost za obtožbe o narodnem izdajstvu, čeprav je bil v resnici to samo izgovor in opravičilo novega rdečega totalitarizma za eliminiranje vseh političnih nasprotnikov in za zatiranje Cerkev in diskreditiranje vsega kar se je imenovalo katoliško ali pa težilo po političnem pluralizmu na Slovenskem.

NOVI TOTALITARIZEM

Slovenski narod se je znašel že v prvem hipu po koncu vojne v klesčah nove strašne totalitarne diktature, katere pa se je spriču vzkljanja o osvoboditvi in neprestanega ponavljanja besede "svoboda" zavedel v vsej njeni realnosti šele čez nekaj mesecev, ko so postale njene metode očitne in pravi sistem ter so ljudje doumeli da je treba pod svobodo, ki jo je razglašal, razumeti čisto nekaj drugega.

Tako si je mogel titovski režim brez nevarnosti kaknega nadaljnega odpora podvreči Slovenijo in napraviti iz nje kolonijo nove beograjske diktature, ki je še hujska in doslednejša od šestojanuarske, od katere je sicer ohranila vse bistvene poteze, od imena (ime Jugoslavija namesto SHS je uvedla ravno diktatura kralja Aleksandra) in brezobzirnega gospodarskega izkoriščanja do prepovedi strank, raznarodovanja v vojski in povečevanja jugoslovanske ideologije zdaj pod geslom "bratstva in edinstva" namesto prejšnjega "narodnega edinstva". Slovenija je danes republika samo na papirju, v resnici, je... navadna, pravica, postavljena v vsakem pogledu na isto raven kot province v drugih državah, ki ne predstavljajo nikakega naroda. Sloveščina nima nobene veljave ne le v vojski, ampak tudi ne v beograjskem parlamentu, kaj šele v diplomaciji. Cel avstrijski cesarji in papeži so se včasih potrudili in spregovorili v slovenščini, vsaj pozdrave toda niti Tito niti kak predsednik beograjske vlade (če ni bil slučajno Slovenec, niso še nikoli spregovorili Slovence slovensko, niti v kakih kratki noveletni poslanci. Brez pretiravanja se lahko reče, da je slovenščina danes zares "jezik v stiski", kot je pogosto označena od slovenskih kulturnih delavcev v Sloveniji sami, da je obravnavana kot jezik narodne manjšine, ne pa kot jezik državnega naroda. Za pravi in edini državni jezik velja tako znotraj kot zunaj države srbsščina. Vsi zakoni izhajajo najprej v srbsčini kot izvirem jeziku in jih nato iz nje in z nedopustnimi zamudami prevajajo v druge jezike in tako tudi v slovenščino. Agencija Tanjug oddaja svoja poročila samo v srbsčini in slovenski listi si jih morajo prevajati, kot npr. slovenski listi v Italiji poročila agencije Ansa. Na ljubljanski televiziji je velik del oddaj v srbohrvaščini, največkrat brez kaknega prevoda, kot da je samo po sebi razumljivo, da morajo Slovenci znati srbohrvaščino. Slovenskim ljudem je občutek te podrejenosti prešel že v meso in kri in zato obravnavajo tudi sami svoj jezik nasproti tujcem kot jezik manjšine, srbohrvaščino pa kot uradni državni jezik.

(Dalje na strani 5.)

IZ STRAHOPETNOSTI IN OPORTUNIZMA SO NAPRAVILI ODLIKO

Režim, ki je na vsa usta za-
trjeval da je napravil "iz na-
roda hlapcev narod junakov",
je v resnici napravil iz Sloven-
cev take hlapce, kakor niso bili
nikdar v svoji zgodovini. Niti
na kraj pameti ne pade več ni-
komur, da bi pokazal odpor do
kakega ukaza, ki pride iz Beo-
grada; niti sledu ni o kakem
disidentstvu, kot si ga upajo
privoščiti celo kulturniki v Sov-
jetski zvezi in na Češkoslov-
skem. Kak Miklavčič, Blažič ali
Kocbek so velike izjeme ki po-
trjujejo pravilo. Slovenska kul-
tura ni bila še nikdar tako pas-
je ponižna in hvalisarska do o-
blasti, in če se je moral sloven-
ski narod kdaj sramovati svoje
mladine, bi se je moral danes,
saj ni več sposobna niti naj-
manjše protirežimske demon-
stracije, niti čisto navadnega
protirežimskega pisanja na zido-
vih. Mlade Slovence je dolgo-
letna diktatura s svojim pove-
ličevanjem "vsevednega" in "ge-
nialnega" vodje, ki baje ni pod-
vržen naravnim zakonom star-
ranja in arteriosklerozi, vzgo-
jila v strahopetce in oportuni-
ste. Strahopetnost in oportuni-
zem mladine celo slavijo kot
njeno največjo odliko. Mlade, ki
so jih pranje možganov v šolah,
misel na kariero in strahopet-
nost napravili za "ateiste", po-
vzdigujejo kot "napredne" in
jih predstavljajo kot idejno in
politično elito, v resnici pa je
ravno ta njihov "ateizem" do-
kaz odpuščanja ne samo od
vere, ampak tudi od narodnih
tradicij in znak najhujšega o-
portunizma. Taka kapitulacija
mladih pred diktaturo pa je
seveda tudi najograbnejše re-
akcionarstvo, ki si ga je mogo-
če misliti, saj nekritično spreje-
ma in celo slavi vse oblike za-
tiranja svobode s strani režim-
a.

Ma od vstousmerjenosti tiska
in nesramnosti politične polici-
je do insceniranih procesov in
smrtnih kazni.
Mladi, ki jih starši niso dali
krstiti, se bodo nekoč, v demo-
kratičnih razmerah, sramovali
takih staršev, kajti to bo očiten
dokaz njihove kolaboracije s
totalitarno diktaturo in z vele-
srbskim okupatorjem. Vztraja-
nje v krščanskem nazoru je dan-
esne že samo po sebi dokaz re-
zične in plemenite naprednosti,
kajti naprednost je predvsem v
pogumu biti drugačen kot o-
portunistično okolje, tudi če za-
jema večino, in vztrajati pri
lastnem nazoru kljub težavam
in žrtvam, ki jih to zahteva.
V resnici si je titovski režim
že od vsega začetka prizadeval,
da bi zlomil moralno hrbenico
če ne le celotnemu narodu, am-
pak tudi vsakemu posamezniku,
in včasih se zdi da se mu je
to povsem posrečilo. Vsekar-
o so Slovenci v političnem
pogledu kot celota danes pre-
plašeni, zmedeni in apatični na-
rod, ki pasivno čaka, kaj se bo
v bodočnosti zgodilo z njim.
Povprečen slovenski človek si
danes veliko prej upa napraviti
karkršnoli sramotno kriminal-
no dejanje, npr. ponoverbo jav-
nega denarja, kakor pa kak
političen "prekršek" in je spo-
soben — kar velja zlasti še za
intelektualce — najbolj zavrtih
"ideoloških" in "socioloških"
argumentacij, da bi opravičil
svoj strah pred politiko in svoj
oportunizem. Potrebna bo dolga
vzgoja v svobodi, da se bo mo-
ralna hrbenica ljudi spet zra-
vala in da se bodo znebili te
strahopetnosti.
Vse to so vzroki, da je danes
Slovenija politično in kulturno
požgana zemlja in dominij o-
portunistov in polizobražencev.

Šističen kot komunističen. De-
jansko je namreč tudi v po-
drobnošnih, od sistema enotne
partije in mladinskih organiza-
cij do "mladinskih brigad",
nadzorstva nad sindikati s pre-
povedjo stavk in sistema "poli-
cije za državno varnost" točna
kopija nekdanjih fašističnih držav
zlasti nacionalsocialistične,
s popolno koncentracijo oblasti
v rokah "voditelja". A formal-
no niti Hitler ni imel združenja
v svojih rokah toliko vrhovnih
funkcij kot Tito, ki je državni
poglar, šef edine partije, vr-
hovni poveljnik vojske, vrhov-
ni šef policije, šef držane uprave
in predsednik vseh množič-
nih organizacij s sindikati vred.
V vseh drugih totalitarnih ko-
munističnih in fašističnih drža-
vah je bila in je tudi danes o-
blast porazdeljena na več oseb
v okviru vladajoče skupine ali
pa je imela celo dva pola kot
npr. v fašistični Italiji, "duce-
ja" in kralja kar je zmanjševalo
moč in učinek totalitarne-
ga sistema ter končno omogo-

ZAKAJ SO TAKO KROTKI

Ob to formalno nelegalno, a
dejansko edino odločujočo taj-
no koncentracijo moči jugoslo-
vanske politične policije so trči-
li in se ob nji razbili dozdej
vsi poskusi ustavnih reform in
prenovitvenih procesov znotraj
partije, ki so prišli do izraza
na raznih partijskih kongresih.
V bistvu je ostalo vedno pri
starem. Ta nevidni blok poli-
cijske moči je v teku let samo
pridobival na moči in v notra-
nji politiki, v partiji in celo v
gospodarstvu. (Udba obvlada
npr. beograjske banke in iz-
vožno-uvozna podjetja). Vsa-
do ki hoče napraviti kariero v
višjih sferah, mora dobiti pri-
stanek UDBE, drugače ne pride
daleč ali vsaj ne za dolgo.
Temu nadzorstvu so se lahko
do danes izmikali samo neka-
teri teoretiki in izraziti politi-
čni duhovi, kot npr. Kardelj ali
Bakarič, ki so prav zaradi tega
tudi prihajali v spore z Ranko-
vičem in Titom, kot je nedavno
razodel Bakarič v intervjuju za
zagrebški "Vjesnik", vendar so
ostali kljub svojem teoretič-
nemu doprinosu s katerim so
ustvarjali alibi in legitimacijo
"humanosti" režimu, vedno na
robu prave udeležbe na oblasti.
Bili so v bistvu le "gostje" v
njej, medtem ko so manj po-
trepljivi in manj prilagodljivi
prej ali slej odpadli ali bili od-
pahnjeni, kot npr. Djilas ali
skupina okrog Kavčiča, Tripala
ali "liberalni" srbski partijski
voditelji Nikezić, Latinka, Pe-
rovič in drugi. Edini, ki lahko
od zgoraj upravlja s tem mo-
gočnim ustrojem moči, je Jo-
sip Broz a dejansko tudi on
bolj zato, ker mu je potreben,
kajti samo v zavetju njegove
avtoritete in osebne oblasti la-
hko deluje takšen ustroj. V tre-
nutku, ko bo Broz zmanjkalo,
si bo moral nujno takoj izbrati
novo avtoriteto, novega dikta-
torja, ki bo opravičeval in poli-
tično zagotavljal njegov obstoj
ali pa se bo začel razkrajati
pod sunki prenovitvenih in dol-
go odrajanjih ter zatiranih de-
mokratičnih teženj v partiji
sami.

ZACETI BO TREBA Z REHABILITACIJAMI

Vsakršen poskus dejanske
demokratizacije in posodoblje-
nja političnih razmer v Jugo-
slaviji v obdobju "po Titu" se
bo moral začeti z rehabilitaci-
jami po krivici obsojenih in s
tem, da se z odločno in pogum-
no politično akcijo razbije in
enkrat za vselej razkroji ta taj-
ni, poniževalni in ilegalni blok mo-
či ki bi drugače — kot že re-
čeno — nujno, po svoji lastni
logiki, spraval na vrh kakega
novega diktatorja, da bi lahko
nemoteno dalje obstajal in de-
loval v njegovi funkciji in v nje-
govih senci, ali pa bi si poiskal
pokrovitelja in oporo kje zunaj.
V poštev pa prihaja za to edino
Sovjetska zveza, čeprav bi se
brez skrupuloznih ideoloških
pomislekov obrnil tudi na Zdru-
žene države, če bi si obetal tam
več uspeha glede na to, da je,

čilo njegov zlom. V povojni
Evropi je bil Titovemu režimu
še najbolj soroden Francov re-
žim in dejansko so ju politični
komentatorji v zahodnem tisku
velikokrat primerjali in opozar-
jali na njuno sličnost, le da je
bila koncentracija moči v Fran-
covih rokah vendarle šibkejša
in važnost politične policije v
odnosu do frankistične stranke
manjša, poleg tega, da je uživa-
la tudi Cerkev določeno auton-
omijo, kakršne v Jugoslaviji ni-
ma. Seveda pa Tito ni ideolog,
ampak praktik oblasti, zato
njegovemu režimu kljub bohot-
nemu kultu osebe manjkata
ideološki naboj in bojovito na-
vdušenje (čeprav režimska pro-
paganda neprestano poudarja
"navdušenje" ljudstva) ki sta
bila značilna za nekdanje faši-
stične režime. V tem pogledu
veliko bolj spominja na režime
raznih srednjeameriških "di-
ktatorjev Duvaliera, Trujilla,
Langeruda, Garcia itd.

PREOBRAZA V NACIONALNE ZK IN KONFEDERACIJO

Vztrajanje pri centralizmu bi
seveda pomenilo ohranjevati
pogoje, v katerih bi se prej ali
slej nujno izoblikovala nova o-
sebna ali kolektivna diktatura,
kot je npr. sovjetska. Zato bi
se morala Zveza komunistov
Jugoslavije najprej sama fede-
ralizirati, t. j. centralistične
ZKJ bi se morala spremeniti
tako, da bi se izoblikovale med
seboj popolnoma enakopravne
nacionalne oziroma republiške
Zveze komunistov, kot sicer for-
malno že obstajajo, a brez enot-
nega vsedravnega okvira in
centra, ki sta zdaj nad njimi in
katerima so podrejene. Postati
bi morale nacionalne partije.
Te zveze komunistov bi ne sme-
le imeti več nad seboj nikakega
skupnega nadzornega organa,
pa naj bi se zdel še tako ne-
dozvojen ali zgolj informativen.
Izkušnja dokazuje, da bi se
prej ali slej spremenil v nov
centralni CK ali politični biro,
že iz osebnih ambicij njegovih
članov. Medsebojne zadeve bi
morale reševati samo na skup-
nih periodičnih konferencah,
katerih sklepe bi sprejele samo
prostovoljno in bi morali biti
zato nujno sporazumni, v smis-
lu pravih mednarodnih konfe-
renc. V smislu take federacije
je treba preurediti tudi državo.
Vsak narod oziroma vsaka re-
publika mora zadobiti popolno
politično samoupravo in svo-
bodo, v duhu načela, da "ima
vsak narod pravico do lastne
poti v socializem".
Slovenski in hrvaški narod
— isto pa velja seveda tudi za
druge jugoslovanske narode —
bi morala dobiti ne le pravico
do lastne države, katero jima
je povojne diktatura dejansko
vzela, ampak tudi njeno uredni-
čenje v obliki prave lastne drž-
ave, ki bo zares prostovoljno
povezana z drugimi državami
v federacijo, ali bolje rečeno
konfederacijo, kajti federacija
še vedno predpostavlja enotno
državo, v kateri so možne samo
omejene samouprave. Jugoslo-
vanskim narodom, posebno slo-
venskemu in hrvaškemu, pa

Washington v bistvu brezbržen
za usodo jugoslovanske demo-
kracije, ker ne verjame v de-
mokratično alternativo sedanje-
mu režimu, ampak mu gre sa-
mo za to, da se ohrani režim
dovolj trden, da lahko drži drž-
avo skupaj, čeprav s silo, ker
gleda žal nanjo samo kot na
nekako "vojaško granico" Za-
hoda podobno kot jo je videl
nekdanji evropski Zahod v hr-
vaški "vojaški granici" proti
Turkom. Ilegalni blok policijske
moči pa je tudi že davno
bolj blok ekonomskih in oblast-
nih interesov kot pa blok poli-
tičnih fanatikov in je zato pre-
žet s cinizmom.
Seveda pa bi morali že pred
tako politično akcijo v partiji
— ZK — odločno in dokončno
prevladati liberalni, demokrati-
čni elementi nad eksponenti
tega bloka, ki jo danes kontro-
lirajo. Kako bo to mogoče, je
težko reči. Najprimernejši na-
čin se zdi v tem, da se tako v
partiji kot v javnosti, zlasti
preko tista, sproži čim bolj jav-
na in široka ter odkrita raz-
prava oziroma kritika razmer
pod Brozovo diktaturo. Brez
take javne kritike bo zaman
upati na učinkovito demontažo
udbovskega bloka v partiji u-
pravi, vojski in gospodarstvu.
Morda bi se začasno potuhnil,
nato pa ob prvi priložnosti
brezobzirno prešel v protiofen-
zivo.

VRNITEV K NAČELOM OSVOBODILNEGA BOJA

Zveza komunistov Slovenije se
bo s tem spet priznala k načelo-
m osvobodilnega boja iz leta
1941 in k idejam OF o pravici
slovenskega naroda do samo-
odločbe. Ta načela so Kidrič,

no. Kako bo opravičila svoj
strah in pasivnost nasproti
"partijskemu sekretarju", ki je
že bliže 90. kakor 80. letu?
Resnična alternativa, ki se bo
pojaviła ob bližnjem koncu Ti-
tove osebne diktature, torej ne
bo: "Ali nadaljevanje titovske-
ga režima ali sovjetska okupa-
cija", ampak "Ali demokracija
ali nadalni obstoj fašistoidne
policijske diktature ki si bo,
če bi ji zmanjkalo politične o-
pore in kritja, sama iskala po-
moč pri Sovjetski zvezi". Pred
tem se lahko obvaruje Zveza
komunistov Jugoslavije in vsa
jugoslovanska javnost le tako,
da pokaže čim več poguma in
odločnosti pri akciji demokra-
tizacije političnih razmer in to
ne šele po Titovi smrti, ko bi
lahko bilo že prepozno, kajti ča-
sa ne bo veliko na razpolago,
ampak že danes, od tega tren-
utka naprej in nekateri spodbudni
znaki (kot npr. nove Karde-
ljeve teorije o samoupravljanju,
naj so še tako abstraktne in
filozofske, Dolančevi govori
in zadnja amnestija, ki je kljub
Titovemu odporu vrnila prostost
določenemu številu politi-
čnih obsojencev, dokazuje, če
se je nekaj že premaknilo, da
se prav se po drugi strani nadalju-
jejo že naravnost paranočni iz-
razi Brozovega kulta, ki prese-
gajo vse, kar je svet doslej do-
živel v pogledu osebnega kulta
razen morda na Kitajskem. A
tudi to že samo-po sebi napove-
duje nujno reakcijo zdravega
razuma in političnega realizma

VRNITEV K NAČELOM OSVOBODILNEGA BOJA

absolutno ni mogoče več odre-
kati pravice do lastne države
in do tega, da v polni meri u-
veljavita svojo nacionalno in-
dividualnost tudi na mednarodni
ravni in ne zgolj v okviru enot-
ne države, kot to pojmuje Broz-
ov režim, ki skuša v medna-
rodnem pogledu naravnost za-
tajiti in zabrisati nacionalno in-
dividualnost posameznih jugo-
slovenskih narodov.
Resnična država pa zahteva
suverenost, kar predpostavlja,
da ni nad državo nobene višje
oblasti razen prostovoljno spre-
jetih pogodbenih mednarodnih
obveznosti. In suverenost po-
meni lastno vojsko, samostoj-
no notranjo in zunanjo politiko,
pravico do samostojnega član-
stva v Združenih narodih in
druhih mednarodnih organiza-
cijah, pravico do lastne valute,
gospodarske politike in sploh
vseh izrazov samostojnega na-
rodnega življenja. Vse, kar bi
si te države morda hotele ohrani-
ti skupnega, npr. skupno zu-
nanjo politiko v nekaterih po-
gledih, skupni trg, skupne ca-
rine, skupno vrhovno povelj-
stvo svojih vojsk itd., mora biti
sprejeto prostovoljno, s skle-
pom njihovih parlamentov po
svobodni razpravi. Vsak narod
oziroma republika mora imeti
dejansko pravico, da se odcepi
od take zveze, če želi, v skladu
s svojo suverenostjo, ne da bi
mu kdo zaradi tega grozil ali
ga obtoževal "separatizma". In
očitek že sam po sebi pomeni
da dotični narod ni svoboden
in da se mu ne priznava pra-
vica, da se odloči po lastnih
željah. Morebitna nadaljnja
zveza teh držav ne sme imeti
več nobene skupne "prestoilni-
ce", kakor je danes Beograd,
kjer bi se osredotočevala nova
"zvezna" birokracija in nadna-
rodni interesi. Vse zadeve se
morajo odvijati edino na glad-
ni pogajanj in sporazumov med
vladami in parlamenti. Če pa
bodo potrebni kakšni skupni or-
gani, mora biti njihov sedež iz-
menoma enkrat v prestolnici
ene, drugičkrat druge države.

dali in izročili Slovenijo, še
bolj pa ob koncu vojne l. 1945,
na milost in nemilost novi tuji
okupaciji, ki je prišla tokrat z
Balkana. Slovenski narod pa se
je vzdignil med vojno, kot je
bilo že poudarjeno, proti VSA-
KRSNI tuji okupaciji, tudi
SRBSKI, in proti VSEM TOTA-
LITARIZMOM ter za pravico
do SAMOODLOČBE, ki obsega
ne le pravico do lastne države,
ampak tudi pravico do lastne
politične in družbene ureditve
z odločitvijo ljudstva samega
in njegovih demokratično iz-
voljenih predstavnikov v par-
lamentu in to v normalnih raz-
merah. Zato je nemogoče in ne-
moralno vztrajati pri enostran-
karskem sistemu ali celo odre-
kati Slovincem pravico do last-
nih strank (vključno komunis-
tično stranko), ki jih nimajo v
Jugoslaviji že pol stoletja od
6. januarja 1929, kar je žalosten
svetovni rekord zunaj sovjetskega
bloka.
Nujno je priznati tako slo-
venskemu kakor tudi drugim
jugoslovanskim narodom pravi-
co do resnične demokracije z
večstrankarskim sistemom. Do-
kaler se bo komunistična partija
bala take demokracije, bo ved-
no ostala totalitarna, sovražna
svobodi, tudi nacionalni svobodi
in samoodločbi, in izpostav-
ljena skušnjavi diktature ter
osebne kulta; morala si bo
iskati oporo zunaj lastnega na-
roda, pri kakšni centralistični
oblasti ali tuji okupacijski sili.
Zato je tudi danes glavna ne-
varnost, da pade Jugoslavija
pod sovjetsko oblast, prav v
vztrajanju pri takem totalita-
rizmu, ki nima opore v ljud-
stvu, medtem ko bi bilo naj-
boljše jamstvo pred kakim sov-
jetskim posegom prav v pravo-
časni demokratični in konfe-
derativni ureditvi, kar bi raz-
vnelo in okrepilo obrambno
moč narodov in vzgalo ljudsko
navdušenje.
Ravno gibanje za demokra-
tično slovensko državo, ki teži
po popolnoma samostojni Slo-
veniji in po popolni enakoprav-
nosti slovenske države med
drugimi državami Evrope in
sveta, pa je danes glavni motor
osvoboditve Slovenije in slaba
vest ZKS, glas, ki ji ne da in
ji ne bo dal miru ter jo bo ved-
no opominjal in priganjal k
osvobodilni akciji in demokra-
tizaciji. Neodvisnost mora biti
končni cilj slovenskega naroda
Računati pa je treba s tem, da
bo možno ta cilj uresničiti le
postopno in na demokratičen
način, brez škode za druge jugo-
slovanske narode, t. j. brez
NASILNEGA razbijanja sedanje
skupne države, ki bi moglo po-
vzročiti sovjetsko intervencijo
in izgubo svobode za katerega
izmed njih ali za vse. Toda edi-
no od ZKJ in ZKS je zdaj od-
visno, ali je še možna tudi za-
naprej kaka oblika povezano-
sti med jugoslovanskimi nara-
di v svobodi in demokratično
reševanje njihovih medsebojnih
problemov in odnosov, ali pa
je alternativa samo med cen-
tralistično diktaturo za trajno
in razbijanjem Jugoslavije za
vsakršno tveganje in ob prvi
priložnosti.
Gibanje za neodvisno in de-
mokratično slovensko državo
je tisto, ki postavlja in mora
vedno bolj postavljati ZKS
pred izbiro, ali da še naprej
vztraja v izdajanju slovenskih
narodnih interesov in v negaciji
ciljev slovenskega medvojnega
osvobodilnega boja ter v pod-
piranju današnje diktature ter
velesrbske okupacije, ali da se
zave svojih resničnih nalog in
dolžnosti nasproti slovenskemu
narodu.
**O TEM NI MOGOČE
MOLČATI**
Gibanje za slovensko demo-
kratično državo je tako zavest-
no nadaljevanje slovenskega
osvobodilnega boja in protito-
talitarnega upora iz vojnega ča-
sa (Nadiljevanje na 6. strani

CANADA SAVINGS BONDS

(NEKAJ NASVETOV V LETOSNEM LETU — UREDNISTVO.)

Kot investicija, naložba, nobeni drugi bondi jih ne dosega.
Prinašajo dopadljive obresti, vnovčljivi ob vsaki priliki za

polno vrednost, prinašajo celo obresti na obresti in jih štiti do vsake meje kanadska vlada.
Nabavite jih z lahkoti v vseh mogočih denarnih zavodih, ka-

"SVOJI K SVOJIM... IN O SVOJIH!"

"Rodna gruda" prinaša v letošnji juljski številki (7) na drugi strani sliko g. Ludvika Stegaja iz Toronta, v družbi z jugo slovenskim predsednikom Titom, ko se je ta mudil nedavno na obisku v Washingtonu in se mu je podpisal v knjigo o svojem življenju. G. Stega je predsednik organizacije: Kanadsko-slovenska skupina za kulturne izmenjave v Torontu. Ime te organizacije so naši čitatelji lahko večkrat zasledili ne samo v našem, ampak tudi drugih slovenskih listih, ki izhajajo na severnoameriškem kontinentu.

Ista revija na strani 32. prinaša izpod peresa Franka Česna pod zaglavjem: "PROSVETI BIJE PLAT ZVONA" — med drugim, naslednje ugotovitve:

"Dnevnik Prosveta je že dalj časa bolan, deloma zaradi umiranja naročnikov, deloma zaradi nerazumevanja pomembnosti slovenskega tiska za naše starejše naseljenca s strani mlajšega rodu in večine glavnega odbora SNPJ. Dnevnik je bil predmet obširne razprave na pretekli konvenciji v Euclidu, O.

Večina delegatov je po vroči razpravi sprejela resolucijo, da dnevnik ukinejo, ko bo padlo število naročnikov pod dva tisoč. Vendar se glavni odbor na pritisk naročnikov in odbora za ohranitev Prosvete ni dosledno držal zaključkov in je popustil, da je od nekdanjega pomembnega dnevnika ostal le še rep — ena izdaja na teden. Pri

tem so navjajali staro lajno, da ima SNPJ z dnevnikom veliko izgubo, medtem ko so zares velike izgube z letoviščem Campsite v Enon Valley, Pa. ni nihče črnil besedice.

Sedaj se je oglašilo nekaj tu rojenih naročnikov in članov, ki so povedali svoje mnenje. Tako je Wm. Grmek v več člankih poudarjal potrebo po nadaljnjem obstoju dnevnika. Drugi članar Louis Jartz se ne strinja z Grmekom. Trdi, da je list preživel svoj čas in da bi ga on ne pogrešal, ker itak ni dosti prida in ima drugega branja dovolj. Dobro, vsake vrste ljudje se najdejo po svetu! Lou's je precej načitan in večkrat zadene žebelj na glavo, ampak glede Prosvete nima prav. Pozabil je namreč, da bi SNPJ brez dnevnika ne bila tako velika in ugledna, kot je. Dnevnik je bil tista gonilna sila in luč, ki je svetila, da imamo Slovenci v Ameriki NAPREDNE ORGANIZACIJE, številne narodne domove in razvilo kulturo, ki jo upoštevajo tudi tujci. Prosveta in Proletarec sta vzgajala naše ljudi v naprednem duhu in imata velike zasluge, da med nami ne vlada tema.

Svedea ne smemo prezreti tudi številnih knjig, ki sta jih izdali Književna in Prosvetna matrica ter posamezniki... O prihodnosti dnevnika Prosveta bodo brez dvoma precej razpravljali delegati prihodnje konvencije SNPJ, ki bo med 10. in 22. septembrom v Campsite v Enon Valley, Pa.

ALTERNATIVA

(Nadaljevanje s 5. strani)
sa, sinteza njihov najbolj demokratičnih in svobodoljubnih hotenj in vzgibov, hkrati pa tudi zavestno nadaljevanje tradicije slovenske državnosti in neodvisnosti iz časa karantanske in Kocljeve panonske države, države celjskih grofov in knezov ter zagona po svobodni kmečki, ljudski državi, ki se je izrazil v slovenskih kmečkih uporih, kot tudi programa po "združenem slovenskem kraljestvu", ki ga je izoblikovala slovenska intelektualna mladina v revolucionarnem letu 1848 (in od katerega se vedno oportunistično poudarja samo tisti del, ki se nanaša na združitev slovenskih dežel, molči pa o tistem, ki se nanaša na koncept slovenske države), kot tudi vseh poznejših teženj v tem duhu, ki so prišle do izraza npr. v ljudskih taborih v drugi polovici preteklega stoletja in še pozneje v težnjih, sanjah in akcijah najboljših slovenskih ljudi, tudi socialistov in komunistov, kot so bili npr. Prepeluh, A. Stanovnik, Prežihov Voranc, Tomšič, Kajuh, Rob, Kerenčič, R. Mencin, Oven in drugi pa tudi na "bohinskih tednih", v Ebrlichovem "višarstvu" in v pojava prostovoljstva v prvih dneh vojne aprila 1941. To gibanje predstavlja danes najplemenitejše, najbolj svobodoljubne in najbolj pogumne, pa tudi najbolj inteligentne in najbolj revolucionarne težnje v slovenskem narodu ter pomeni temeljno moralno in politično revolucijo v slovenstvu, s tem pa tudi premagovanje koncentra in posledice državljanske vojne v letih 1941-1945, ker postavlja vsemu slovenskemu narodu in vsem političnim ter nazorskim strujam v njem nov,

višji cilj: slovensko državo in svobodno pluralistično pravično družbo. Ravno zato nima ju goslovanska diktatura nikogar tako na piki kakor tiste, ki si upajo izraziti ideje tega težnja in tega gibanja, kakor sta pokazala npr. zadnji čas procesa proti Miklavčiču in Blažiču.

Edino nepoučenost, strahopetnost ali politična nezavednost lahko odvrtačajo slovenske ljudi, da se ne bi odločili za cilje tega gibanja, in kdor hoče biti iskren sam s seboj, si mora priznati, pa naj se tudi sklicuje na kako ideologijo. Toda nobena ideologija, ki zanika slovenskemu narodu pravico do lastne države, demokracije in oblikovanja lastne svobodne družbe, ni in ne sme biti sprejemljiva za Slovence.

Gibanje za demokratično slovensko državo pa pomeni dane tudi najbolj učinkovito in pravično premagovanje pojav politične pasivnosti in bojzljivosti v slovenskem narodu na splošno in pri slovenski mladini še posebej ter jima postavlja politični cilj, ki je edino realen in odgovarja zgodovini in dostojanstvu slovenskega naroda v njem se izraža najgloblja, a realistična domovinska ljubezen. Vse drugo so, neglede na dobre namene, strapnti, ki pomenijo umik ali pa peteljo do novih narodnih katastrof. Slovenski narod je lahko svoboden in srečen le v lastni demokratični državi in nikjer drugje ter na noben drug način.

Izneverili bi se svoji dolžnosti in nalogi kot slovenski izobraženci, če bi si to tajili in če bi iz bojzljivosti, oportunizma ali neupravičene obziranosti do "zgornjega razreda" v Sloveniji ali do nosilcev jugoslovanske diktature (in do tistega,

kor tudi na mesečne obroke z odtegovjanji pri plačah kjerkoli delate.
Katerikoli način si izberete, vedno ste v dobri družbi. Od ustanovitve do danes je 47.1 milijonov Kanadčanov, iz vseh vrst življenja, kupilo iste v skupni vrednosti \$52.6 milijonov dolarjev.
Spremembe, ki so jim bile napravljene lani, jih delajo še bolj priljubljene med vsemi, ki hočejo napraviti naložbe, — prihraniti denar!

Največja izprememba je bila odprava kuponov, da se s tem omogoči interes na interes (Compound Interest Bond), ki investirajo avtomatično vaše obresti. Denar vam je seveda izplačan ob dozoritvi, ali prodaji. Preteklo leto so bili tudi uvedeni popularni "Regular Interest Bond", ki vam izplačajo obresti naravnost na vaš bančni račun in to vsako leto. Seveda, obojni so obdržali osnovne pravice ki jih delajo dopadljive milijonom ljudi v zadnjih 32 letih.

Za 900.000 Kanadčanov bo 1978 leto še posebne važnosti, ker dozorila dve večji skupini "Canada Savings Bond" izdaj — poznani kot: "1968. Special Replacement Series in 1969-70 S24 Serija.

Obe skupini nudita nalagateljem možnost obresti za obrestkar je napravila pozitivnega — a vsaka diktatura, tudi Hitlerjeva, je napravila tudi kaj pozitivnega) o tem molčali.

MINISTRY OF CONSUMER & COMMERCIAL RELATIONS

REPORTS:

• Nearly \$1 million was returned to Ontario consumers last year through the efforts of the business practices division of Ontario's ministry of consumer and commercial relations, reports consumer minister Larry Grossman.

• During the 1977-78 fiscal year, "thousands of people were able to cancel contracts and receive refunds because of provisions in the various consumer protection statutes", Mr. Grossman said.

• "A total of 395 charges were laid, 122 of which were under the rent review program —

more than one a day for the entire year, and more than double the 148 charges laid in 1976-77".

• The Business Practices Act is an especially tough piece of legislation — fines of up to \$25,000 may be imposed on businesses using unfair business tactics and individuals face a jail term of up to one year and/or a fine not exceeding \$2,000.

• The Income Tax Discounters Act, which came into effect in 1977, accounted for 18 charges and was responsible for virtually eliminating the problem of tax rebates charging excessive service fees. The legislation requires discounters to give consumers 95 per cent of the value of a tax return.

in: še na vrh tega širokogrudni denarni bonus, ki je bil dodan 1974. leta. To pomeni, da je bond za \$100.00 v seriji (S24) danes vreden \$211.50. Obe izdaji sta bili odlični naložbi — s čemerikoli jih primerjate — in bodo mnogi CSB naložniki želeli njihove vnovčitve ponovno naložiti v letošnjih izdajah.

Za take so bili storjeni posebni ukrepi, da se izogone gneči v sredi novembra, kjerkoli vrše svoje bančne posle, lahko predčasno pregledajo svoje takomenovane "Safety Deposit Boxes", da vidijo, če poseđujejo zgoraj imenovane serije in lahko izvrše ob istem času vse potrebne transakcije.

Čeprav so Serije (S24) datirane z dnem 1. novembra, je možno napraviti ves potreben posel ("paperwork") pred tem dnem, — se razume — vse efek-

• Cutting government red tape also means cutting industry red tape. A prime example is the new standardized motor vehicle contract which was developed last year to provide consumers with better information at the time of purchase. This document simplifies and standardizes the entire range of items covered in a car purchase.

• Before, dealers used different contracts. Most Ontario dealers are now using the standardized form.

• All cars which have a rust-inhibitor compound applied by a participating dealer are now covered by a five-year or 50,000 mile warranty against rust appearing from the inside.

• With the midnight, Aug. 31 deadline just days away, more than half of Ontario's 1599 travel agencies and wholesalers have not renewed their registration under The Travel Industry Act.

• Unregistered travel sellers are subject to prosecution under The Travel Industry Act. — According to travel registrar Doug Caven, over 750 travel agencies have yet to renew which, including branches, affects more than 1,000 travel outlets.

• Genealogy searches increased by 46 per cent in the last fiscal year. Between April 1, 1977 and March 31, 1978, more than 6,500 searches for family histories were conducted by the registrar general's office.

• The divorce rate also continued its upward climb. Divor-

ces recorded by the office reached 18,924 last year, a 1.1 per cent increase over the previous 12-month period.

• The number of deaths rose to 63,605, a 6.3 per cent increase from previous year.

• The downward trend continued for births with 122,200 registrations resulting in a .87 per cent decline for the year. This rate has been maintained since 1971.

• The marriage rate climbed for the first time since 1974. However, the 67,917 marriages provided only a .03 per cent increase over the previous 12-month period.

• Changes to The Marriage Act prohibit anyone below the age of 16 from marrying, empower authorized justices of the peace to perform marriages and eliminate the non-resident fee for Ontario marriages.

• The registrar-general's office has also improved its service to the public by using tape recorded messages after normal business hours to give basic information on how to obtain certificates.

• For additional information, please call: Barb Sawyers, or Greg Smith (416) 963-0339. ...

The Menard Press pripravljala angleško izdajo v prevodu Herberta Kuhnerja pesmi Milene Merlak in Leva Dotele pod naslovom 'What Night Reveals'. V predpublikaciji sta bili objavljeni dve pesmi, po ena od vsakega avtorja.

ČE SO VAŠI CANADA SAVINGS BONDS DOZORELI LETOS:

SEDAJ JE ČAS.

DA PONOVO NALOŽITE VAŠ DENAR V NOVIH

CANADA SAVINGS BONDS

TU SO TRIJE PREPROSTI KORAKI, KI BODO STORILI VSE, DA VAŠ DENAR DELA ZA VAS

1 Poiščite in pregledajte Vaše Bonde

Dve seriji Canada Savings Bonds dozore to jesen:

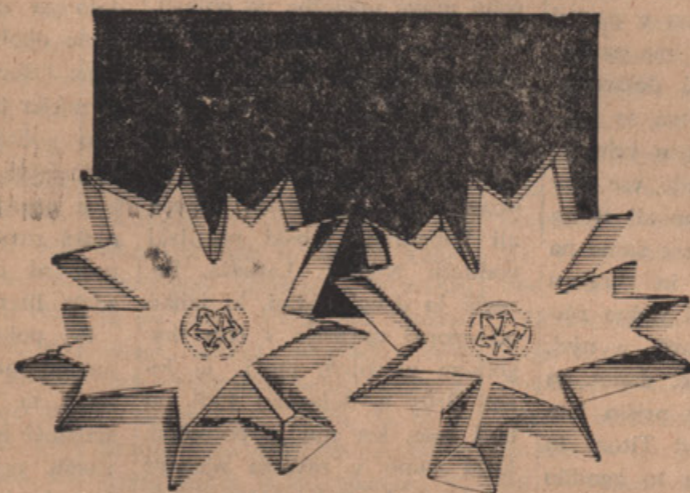
1969/70 Serije (S24) dozore 1. novembra 1978.

1968 "Special Replacement Series (S.R.) dozore 1. oktobra 1978.

Pazite na oznako "S24" ali "S.R.", ki stoje pred serijsko številko v kotu vaših dozorelih bondev.

2 Ugotovite denarno vrednost Vaših Bondev

Ob dozoritvi bo vsak lastnik "S24" ali "S.R." bondev dobil originalno vrednost bonda, in povrh še posebno denarno nagrado, vključno vse obresti, ki so izplačljive na bonde.

3 Posebna ureditev napravila lažje ponovno naložbo

Čisto preprosto predložite Vaše "S24" in "S.R." serije Canada Savings Bonds Vaši banki ali kateremukoli drugemu predstavniku za vnovčenje. Vse delo ("paperwork") v zvezi z izplačilom Vaših bondev bo narejeno za Vas ob

tej priliki. Za "S24" bonde bo izvedena preložitve denarja avtomatično 1. novembra.

Istocasno ob tej preložitvi in priložnosti lahko podpisete za nove 1978/79 serije Canada Savings Bonds. Naložite vse dohodke od Vaših dozorelih Bondev v nove Serije.

Lahko pa tudi še dokupite dodatne v višini do 30,000.—, ki je najvišja dovoljena mera pri 1978/79 Serijah.

To je zares najboljši način, da denar "delata" za Vas!

Odložite se sedaj

Več kot 900,000 kanadčanov poseđuje dozorele Bonde. Če ste Vi eden od teh, pojdite v Vašo banko, k Vašemu posredovalcu a naložbe, k Trust kompaniji ali Kreditni zvezi, in uredite vse za ponovno naložbo v novih Canada Savings Bonds. Storitve sedaj in izognite se navalu!

NOVI "CANADA SAVINGS BONDS" VAM NUDIJO VELIKO IZBIRO

Z novimi Serijami imate veliko izbiro Bondev. Obstojajo "Regular Interest Bond", ki plačajo obresti vsako leto. Nadalje so "Compound Interest Bond", ki investirajo Vaše obresti avtomatično, da te zaslužijo obresti na Vaše obresti.

The Regular Interest Bond

Ce hočete imeti stalni letni zaslužek, Vam bodo ugajali "Regular Interest Bond", ki izplačajo obresti avtomatično vsakega 1. novembra.

Ce ste eden tistih, kot so mnogi lastniki Bondev, Vam bo ugajala posebnost direktnega vlaganja. S to izredno možnostjo, so Vaše obresti naložene naravnost v Vaš "Chequing" ali "Savings" bančni račun. Preprosto povprašajte po tem, ko si

boste nabavljali nove Bonde. Ce pa želite, Vam dostavijo ček z obrestmi po pošti.

The Compound Interest Bond

Ce želite naraščanje Vaših prihrankov, ali če želite naložbo za bodočnost ali denar za pokojnino, si boste gotovo izbrali "Compound Interest Bond", ki zasluži obresti na Vaše obresti po preteku prvega leta, po zagotovljeni letni meri 8.90%. Na primer: Bond za \$100.— bo narasel na \$181.74 ob dozoritvi v dobi 7 let.

Varnost in takojšnji denar

Katerikoli tip bonda si izberete, boste posedovali varno in zagotovljeno naložbo, ki jo lahko spreminite v trenutni denar, kadarkoli ga potrebujete.

Dober dohodek

Novi Canada Savings Bond so datirani s 1. novembrom 1978 in Vam prinašajo povprečno letne obresti v višini 8.90%, če jih držite do dozoritve v 1985. letu. Vsak novi Bond zasluži 8.50% obresti v prvem letu in 9% v vsakem izmed ostalih 6 let.

Nakup Canada Savings Bonds so bili vedno velika kanadska tradicija preko 30 let. So zagotovljena izbira.

8.90%

Average Annual Interest to Maturity

Povprečne letne obresti ob dozoritvi

Zagotovljena izbira

"Ne sramuj se svojega jezika"

Danes prinašamo ponatis članka, ki ga je objavil slovenski novinar Viktor Blažič v sobotni izdaji "Dela" v Ljubljani 13. marca 1976. Ta njegov članek je bil glavni povod njegove obsodbe, ker so ga vzeli na piko člani UDBE v vzhodnem predelu Jugoslavije. S člankom si je Blažič nakopal jezo tistih, ki imajo v načrtu asimilacijo slovenskega naroda in predvsem nevoljo srbske UDBE.

Vsled aktualnosti vsebine za vse člane našega naroda, ga na tem mestu obelodanimo za vse naše čitatelje.

UREDNIŠTVO

Te rotee besede je častiti oče Marko Pohlin naslovil na Slovence pred dobrimi dvesto leti. Z njimi je opozoril na omahujočo veljavo slovenskega jezika med kranjskimi Slovenci (Kranjci); njegova Kranjska gramatika, v kateri uvodu je priobčil sestavek s tem naslovom, je izšla leta 1768.

Avtor tega spisa, te označe jezikovnega stanja med Slovenci najbrž ni slutil, da je poleg tega dokaj točnih ugotovitev o trenutnem stanju stvari v jeziku, kateremu je po rodu sam pripadal in s katerim se je tudi ukvarjal, predstavil eno najzanimivejših karakternih potez Slovence, naj bo včerajšnega ali današnjega, oziroma Slovence v povprečju nasploh.

Kako je Pohlin s odkritjem tega dokaj nesimpatičnega nagajanja svojih rojakov k samoponižujočemu zatajevanju svoje resnične biti daleč prerasel svoj čas, o tem se danes lahko prepričamo takorekoč na vsakem koraku. V grobem bi lahko rekli, da je veljava slovensčine med Slovenci samimi v celem težko kaj trdnjša, kot je bila v Pehlinovem času, če bi bilo kaj bistveno drugače, verjetno ne bi bil potreben javni poziv vodstva socialistične zveze de-

slovenska podjetja onačujejo lovnega ljudstva Slovenije, naj svoje izdelke, vsaj tiste, ki jih prodajajo na slovenskem trgu, v slovensčini in ne v angleščini ali srbohrvaščini.

Domala vsi Srbi in Hrvati, s katerimi je nanesla beseda o slovensčini, so potrdili, da se je slovensčine težko naučiti, vendar ne toliko zaradi tega, ker je slovensčina za učenje težka, temveč bolj zaradi tega, ker se redkokateri Slovenec hoče z Ne-slovenecem, zlasti z Jugoslovom celo doma, v svojem večinskem okolju, pogovarjati po slovensko. Čim Slovenci opazi, da si Jugoslovani z okraj Sotle, bo takoj, po nekem nezavednem reflektu, začel tolči tisto obupno jugoslovansčino, ki se je je naučil bodisi pri vojaki ali pa pri poslovnih pogovorih s polpismenimi trgovskimi potniki ali delavci.

Ko sem bil v Zagrebu, so mi nekateri Hrvatje potožili, da Slovence skoraj ni mogoče pripraviti do tega, da bi z njimi govoril slovensko tudi če ga pozovejo k temu ali naprej povedo, da dobro razumejo naš jezik. Ker Slovenec ne razločuje kaj bistveno drugače, verjetno ne bi bil potreben javni poziv vodstva socialistične zveze de-

ženega Hrvata ali Srba prav tako kot nas žali tista jugoslovansčina, ki jo tolčejo zlasti neizobraženi priseljenci z juga. Zakaj kakor oni mislijo, da govori slovensko, če si zapomnijo kakšen prmejduš, ped-sem, kam greš in še nekaj takih, tako tudi Slovenec, ne da bi vedel, tolče nekaj, kar je žalostno poslušati.

Se posebej pa poslovnemu ali političnemu Slovincu niti na misel ne pride, da bi na kakšnem mešanem "medrepubliškem" sestanku raložil svoje stališče v svojem jeziku in da zaradi tega, ker to počne v tisti strahoviti jugoslovansčini, že vnaprej izgublja vsakršno prednost, ki bi jo sicer lahko imel. Gre za psihološki učinek — z drugim jezikom je celo v domačem okolju, ne da bi se tega prav zavedal (kar je najslabše) nasproti sogovorniku v slabšem položaju, in to ne le kot osebek, temveč tudi zaradi zmanjšane lastne izrazne sposobnosti. Ta kate jugoslovansčine je namreč lahko le konvencija za najnujnejše potrebe, je jezik za sporazumevanje o najosnovnejših stvareh, medtem ko izrazne finese pozna le srščina, hrvaščina, slovensčina, makedonščina.

Menim, da ni treba posebej razlagati, kako silno pomembne so pri političnih in poslovnih pogovorih prav finese in prav nič se ni treba čuditi lahkotni, s katero, denimo Srb obvlada svojo besedo in s tem tudi tak in tak položaj. Oni prednost po dobroti med našimi jeziki s pridom porabljujejo, mi pa si tega preprosto ne upamo delati.

Izrazna, pa tudi drugačna okornost političnega in poslovnega Slovence izhaja iz njegove odtujenosti samemu sebi. Na večini pogovorov, ki se jih udeležuje, govori "jugoslovansčino" in tega se sčasoma tako navzame, da izgubi sleherni jezikovni čut za materinščino.

Ko smo se nekoč pogovarjali o teh stvareh, je nekdo opozoril na še eno našo posebnost, zaradi katere smo Slovenci po pravici predmet zasmehljivih šal. Če bo recimo Čeh kaj vprašal Slovence, mu ta ne bo odgovoril po slovensko ampak v srbohrvaščini, čeprav bi ga Čeh kot Slovence morda še bolje razumel. Če sem hodil po Zagrebu, sem se lahko povsod pogovarjal po slovensko in povsod so me razumeli, le tu in tam je bilo treba pojasniti kako besedo, nihče ni imel nič proti slovensčini, nasprotno, imel sem občutek, da jo radi poslušajo.

Proces odtujevanja od lastne kulture in njene najeminentnejše stvaritve, jezika, ne more voditi drugam kakor k neizogibnemu podrejanju oziroma k šovinističnim reakcijam. S takim odnosom do lastnega jezika, s tem zanesljivim znamenjem naše pomanjkljive samozavesti, delamo iz našega jezika majnski jezik po značaju, jezik, ki ga smemo govoriti le sami med seboj. Težko je gledati, kako malo razumemo pomen tistega, kar se dogaja tam za mejo, nam vsem na očeh, namreč da je

jezik precej več kot zgolj jezik, da je obenem znamenje človekove veljave in njegovega dostojanstva.

Jugoslavija je vendar skupnost enakopravnih narodov.

MINISTER ZA VEKULTURNOST NA BANKETU ETNICNE TISKOVNE ZVEZE V ONTARIO

V sredo 6. septembra je priredila Etnična tiskovna zveza za Ontario banket, ki se ga je udeležilo okrog 80 članov s častnimi gosti in slavnostnim govornikom ministrom za vekulturnost g. N. Cafikom, ki je govoril o Ustavni reformah in o vekulturnosti. Govoru je sledil zanimiv večer s vprašanji na ministra. Z g. ministrom je bila tudi njegova soproga. Večerje so se kot povabljeni udeležili od mestne občine Alderman g. Toni O'Donahue z g. soprogo, ki je predvideni kandidat za župana v Torontu v volitvah letos, dalje g. dr. G. Korey, chairman ontarijskega posvetovalnega odbora za vekulturnost pri ontarijski vladi, z gospo. Spregovoril in pozdravil je vse navzoče v imenu odbora, ki ga predstavlja, Senator g. Peter Bosa pa je vsem na prijeten način predstavil govornika, ministra g. Cafika. "Master of ceremony" pa je tokrat bil predsednik organizacije g. V. Mauko.

Permits for returning residents

Travelling outside Canada requires planning. You may need shots, a renewed passport, or a visa. And now, if you are a permanent resident without Canadian citizenship, you may need a permit from your local Canada Immigration Centre or a Canadian government office abroad to come back into Canada.

That's right. Under Canada's new immigration law, permanent resident (not Canadian citizens) who are outside Canada for more than a total of 183 days in any 12-month period will be considered to have abandoned Canada as their permanent home. And, unless they can satisfy an immigration officer that they didn't intend to give up their Canadian residen-

ce, they will lose their status as permanent residents and be refused readmission.

The best way to prove that you didn't intend to abandon Canada as your place of permanent residence is to present a Returning Resident Permit to the immigration officer at the port of entry.

This permit is not a legal requirement, and it doesn't absolutely guarantee readmission to Canada. But, if you frequently travel back and forth between Canada and another country, or expect to leave for one long period of time, having a Returning Resident Permit could mean the difference between being allowed to come home or losing your permanent resident status in Canada.

IZ PAVLINE . . .

Spremenimo besedilo narodnih pesmi!

- Prej: "Leži, leži ravno polje." — Zdaj: "Leži, leži ravna arondirana kmetijska površina."
- Prej: "Moj fantič se izmed vseh spozna." — Zdaj: "Moj bodoči, zakonski partner nekje izstopa iz množice."
- Prej: "Vsak kmetič ima svoje veselje." — Zdaj: "Vsak individualni kmetijski proizvajalec ima svoje veselje."
- Prej: "Kje so tiste stezice?" — Zdaj: "Kje so tiste minule komunikacije nižjega ranga?"

• Prej: "Zabe svatbo so imele, ženin bil je Dolgokrak." — Zdaj: "Zabe so sklepale zakonsko zvezo, potencialni kandidat je bil Dolgokrak."

• Prej: "Pastirica žgance kuha." — Zdaj: "Delavka visokogorske pašne skupnosti žgance kuha."

• Prej: "Mica Kovačeva pila, nič plačala." — Zdaj: "Mica Kovačeva konsumirala alkohol, pa ni poravnala svojih finančnih obveznosti."

DARUJTE V TISKOVI SKLAD NASEGA LISTA

"NAŠA LUČ" POROČA O REVIJAH IN ČASOPISIH V AMERIKI.

(Maj-Junij 1978 — Celovec — Mesečnik za Slovence na tujem)

SLOVENSKA DRŽAVA
646 Euclid Ave, Toronto, Ont., Canada. Mesečnik. Letna naročnina za ZDA in Kanado 6 dolarjev.

SLOVENSKO DRŽAVO izdaja Slovensko državno gibanje v Kanadi že 29. leto. Gre za slovenski politični mesečnik s komentarji o slovenski zgodovini, posebno polpretekli, pa o slovenski sedanosti in prihodnosti. To je do pred nedavnim redno pisal prof. dr. Ciril Žebot. Objavil jih je v dveh knjigah z naslovom "Slovenija — včeraj, danes in jutri". Prvo od obeh so doma prepovedali, vendar je šla večina naklade prav tja. Zadnji čas pa piše te komentarije publicist Franc Jeza iz Trsta. Poleg komentarjev prinaša list kratke novice iz treh slovenskih krogov: matičnega, zamejskega in izseljenskega v Kanadi.

Poleg samo po sebi umevnega demokratičnega pisanja časopisa je kot že naslov pove, bistveno zanj zavzemanje za samostojno slovensko državo. Kot informativno glasilo je SLOVENSKA DRŽAVA gotovo največjega pomena za Slovence v Kanadi, kot zagovornica samostojne slovenske države ima pa bralce po vsem svetu.

Kot alternativa k programu najvišjega slovenskega političnega predstavništva v izseljenstvu, Narodnega odbora za Slovenijo, ki zagovarja Slovenijo kot enakopravno enoto v Jugoslaviji, ima SLOVENSKA DRŽAVA brez dvoma svojo zanimivo vlogo.

BOZJA BESEDA
739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7, Canada. Mesečnik. Letna naročnina: 6 dolarjev.

Tudi **BOZJA BESEDA** izhaja letos že 29. leto. Je to verski mesečnik, ki ga izdajajo slovenski lazaristi v Torontu. Glavni namen je povezovanje slovenskih vernikov v Kanadi, saj so lazaristi njihovi dušni pastirji. Največ prostora v reviji zavzemajo verske in cerkvene novice, predvsem iz slovenskega sveta, večkrat razširjene v prave članke. Versko vzgojnih sestavkov je malo. Tudi oblikovno je revija skromna. Vendar naredi v celoti lep, resen vtis, in svojo nalogo s pridom vrši.

AMERISKA DOMOVINA
4117 St. Clair Ave, Cleveland, Ohio 44103, ZDA. Izhaja štirikrat na teden. Letna naročnina zunaj ZDA 30 dolarjev.

AMERISKA DOMOVINA izhaja že 79. leto. Je politično informativno glasilo slovenskih katoličanov v Združenih državah Severne Amerike. Urejevanja je v duhu severnoameriške demokracije, zato ima posluš za kršenje človekovih pravic po svetu, predvsem še v matični Sloveniji, saj je nameščena Slovincem: za koga naj bi se Slovenec sploh zanimal, če nima srca za svoj narod?

Casopis objavlja na štirih straneh velikega formata mednarodne politične novice, aktualne uvodnike, novice in komentarije iz treh Slovenij: matične, zamejske in izseljenske (pri tej zadnji je poudarek seveda na Sloveniji v ZDA in Kanadi), povesti, male oglase in razne zanimivosti.

Brez dvoma ima časopis važno vlogo med slovenskimi izseljenci v ZDA in Kanadi, ki jo tudi z uspehom igra. Da bi postal morebiti osrednje glasilo vseh slovenskih izseljencev po svetu, to najbrž ne prihaja v po-

stev: tudi ko bi imel dovolj močno denarno osnovo in dovolj osebja, bi že zato, ker izhaja kot dnevnik, praktično ne mogel biti vez med veliko slovensko družino.

Ko mislimo, koliko dobrega je **AMERISKA DOMOVINA** storila med našimi izseljenci v ZDA in Kanadi v preteklih skoraj osemdesetih letih — saj je bila za mnoge naše rojake edina opora v tujini — ji še za naprej želimo krepkega življenja. Posebno naj odigra vlogo svobodne politične tribune! Marsikakšen naš rojak bo našel v tem časopisu spodbudo za posege na vplivnih mestih v ZDA v prid matični domovini.

AVE MARIA
1400 Main St., P. O. Box 608, Lemont, Illinois 60439, ZDA. Izhaja enajstkrate na leto. — Letna naročnina zunaj ZDA 3 dolarjev.

AVE MARIA je verski mesečnik za naše rojake v Združenih državah Severne Amerike. Izdajajo jo slovenski frančiškani v Lemontu. Izhaja že 70. leto.

Revija je urejevana po vzoru verskih revij: načelni članki, vprašanja in odgovori z versko moralnega področja, cerkvene novice (iz vesoljne Cerkve, od krajevnih pa predvsem iz severnoameriške in slovenske Cerkve), knjižni pregled, obletnice, povest, pisma bralcev, pesmi, oglasi za verske prireditve.

Vsaka številka prinese kar precej najrazličnejše snovi in prav gotovo so naročniki vsake številke veseli. Bi pa morda kazalo počasi revijo tehnično izboljšati (črke, fotografije, risbe, več prostora med vrstami ipd.).

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

PRAVILNO IM RAZLOŽITE NOVI ZAKON ZA VSELJEVANJE predno zapustijo domovino

Kanada ima novi zakon za vseljevanje. Svetujemo vsem, ki se nameravajo vseliti ali priti študirat ali na delo, da uredijo vse formalnosti pred svojim odhodom iz domovine.

Če ne napravijo tega se jim lahko zgodi, da se bodo morali vrniti v domovino č! opravijo kar treba. To bi lahko povzročilo veliko razočaranje.

Tukaj pridete vi sami v poštev. Vam zaupajo. Zagotovite, da bodo imeli točne in podrobne podatke pred odhodom. Zato jim pošljite vse informacije katere potrebujete.

Natančni podatki so vam na razpolago pri kanadskih uradih za vseljevanje (Canada Immigration Centre). Lahko jim pa tudi svetujete da stopijo v stik z uradom za potne liste (Canadian Government Visa Office) kjer živijo. Te uslužnosti so vsem na razpolago brezplačno.

Moderniziran kanadski zakon za vseljevanje je pravičnejši in tudi natančnejše razložen. Če vam gotove stvari še vedno niso jasne kar se tiče vas, vaših prijateljev ali vaše družine, pa se za nadaljne podatke obrnite na najbližji urad za vseljevanje.

Ti so vam pripravljene pomagati.

Važno obvestilo:

Če ste vi ali kdorkoli, ki ga poznate, stalno naseljeni v Kanadi (permanent resident) pa še niste kanadski državljan, in nameravate ostati izven Kanade več kot 183 dni v katerikoli dobi 12 mesecev, si pred odhodom zagotovite povratno dovoljenje (Returning Resident Permit), ki vam bo omogočil povratek v Kanado brez zaprek. Infirmirajte se pri imigracijskem centru za natančnejše podatke.

Employment and Immigration Canada / Emploi et Immigration Canada
Bud Cullen, Minister / Bud Cullen, Ministre

Pomagajte jim PREPREČITI NAJVEČJE RAZOČARANJE V ŽIVLJENJU.

NIHIL NOVIS SUB SOLE

PLANINKO

Leta 1814 je ruska armada vkorakala v Paris, glavno mesto zapada. Njihov vladar Aleksander I. je bil na višku svojega prestiža, podpiran z ogromno armado in prepričanjem ruskega ljudstva, da je on edini rešitelj Evrope pred Napoleonovim oblastifžljem. Zahodna Evropa je vztrepotala pred to novo politično situacijo ruskega vdora na zapad.

Toda Aleksander I., vzgojen v duhu Prosvetljenstva in takratnega romantičnega misticizma, je smatral borbo proti Napoleonu kot skupno evropsko borbo za svobodo in za vpostavitve evropskega miru, ne pa ruske ekspanzije na zahod. Zato pa je temu sledilo 100 let relativnega miru, znanega kot "Pax Britannica", do umora avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene v Sarajevu od srbskih nacionalistov leta 1914, kar je sprožilo prvo svetovno vojno.

Takratno zavezništvo med Anglijo, Avstrijo, Prusijo in Rusijo je končalo diktaturo Napoleona in vpostavilo mir in svobodo v Evropi po načelu "Status Quo Ante".

Rusija je izšla iz Napoleonovih vojn kot vojaško najmočnejša zemeljska sila, Anglija pa brez dvoma kot neprekosljiva

pomorska sila.

Zavešnitvo Anglije, Francije, Sovjetske Zveze in Združenih Držav tekom druge svetovne vojne pa ni osvobodilo po Hitlerju okupirane Evrope, ni upoštevalo samoodločbe narodov in ni upostavilo "Status Quo Ante", ampak je nadomestilo Fašizem in Nacizem z za svetovni mir bolj nevarnim, rdečim totalitarizmom.

130 let po vkorakanju ruskih čet v Paris so ruske armade poplavalile vzhodno Evropo. Toda tokrat ni bil na oblasti prosvetljeni Aleksander I., ampak krvi in oblasti žejen Stalin.

Zanimivo je dejstvo, kako so zahodno-evropski politični in socialni filozofi ter zgodovinarji pred več kot sto leti opozarjali na nevarnost ruske ekspanzije na zahod, skrite pod krinko Pan-Slavizma. Med njimi so: španski diplomat in politični filozof Donoso Cortes (1809-53), francoski socialni filozof Joseph de Maistre (1754-1821), nemški ekonomist Karl Marx (1818-83), francoski zgodovinar Jules Michelet (1798-1847), francoski zgodovinar Henri Martin (1810-83), francoski zdravnik Ernest Coeudery (1825-62), Francoz Astolphe Marquis de Custine (1790-1857) in drugi . . .

PAN-SLAVISM: TROJANSKI KONJ

Socialisti in liberalci so bili tisti, ki so najbolj vztrajno opozarjali na nevarnost ruskega Pan-Slavizma. V "New York Daily Tribune" dne 12. aprila 1853 je Karl Marx napadel britansko javno mnenje zaradi njih pomanjkanja odločnosti proti ruski politiki. V istem članku močno povdarja važnost Konstantinopla in Bospora za Rusijo. Takole pravi:

" . . . With the annexation of Turkey and Greece she has excellent seaports. With Constantinople she stands at the threshold of the Mediterranean, with the Albanian coast she is in the very center of the Adriatic . . . It would appear that the natural frontier of Russia runs from Stettin to Trieste. And as sure as conquest follows conquest, and annexation follows annexation, so would the conquest of Turkey by Russia certainly be only the prelude to the annexation of Hungary, Prussia, Galicia, and to the ultimate realization of the Slavonic Empire which certain fanatical Pan-Slavistic philosophers dreamed of . . . "

Jules Michelet leta 1851 opi-

suje Rusijo z vidika svobode:

" . . . One has often spoken of the martyrs of Siberia . . . Except for an aggravation of the cold, Siberia is everywhere in Russia. One speaks of convicts. But every Russian is a convict. In a country where the law is only a mockery all are convicts. One cannot distinguish between suffering and punishment. Punishment is not some material evil. It is the heart-break, the moral anxiety of a soul broken in advance by the eventuality of an infinity of misfortune . . . "

Henri Martin pred 100 leti v svoji knjigi "La Russie et l'Europe, katere motto je "L'Europe aux Européens", pravi:

" . . . If Europe does not federate, it will be conquered by Russia, and then America must alone preserve all the higher elements of human civilization. . . . Then there will be only two powers left on earth which will divide it up as between the light and the darkness. All moral life will then take its refuge in the other (Western) hemisphere . . . "

ZGODOVINA — BAKLA RESNICE IN PRICA ČASOV

Ernest Coeudery piše nekako preroško že leta 1854:

" . . . The next revolution in Europe will be accomplished by Violence, by Centralization, by Russia; the other revolution by Liberty, by Federation, by America will come only much later when the consequences of the

first will be exhausted. The United States and Russia will settle the borders of the two spheres by agreement, the sphere of individual Liberty under the leadership of the Anglo-Americans and the sphere of human solidarity represented by the Slavs. Britain will evacuate In-

dia, and this evacuation will be a signal for the invasion of Asia by Russia and by America. Endless revolutions will stir and shake the whole East, especially China, and the two great invading opponents will try to influence the outcome of these revolutions . . . "

Marquis de Custine opisuje rusko željo oprati si roke za tiranijo izven svojih meja s srmotnim suženjstvom doma:

" . . . This essentially conquering nation, greedy as a result of its hardship, atones in advan-

ce for the hope of exercising tyranny abroad by a degrading submission at home . . . In order to clean itself of the ungodly sacrifice of all its public and personal liberties, the kneeling slave nation dreams of the domination of the world . . . The Russians see in Europe a prize which will fall to them sooner or later through our drissions; it fomented anarchy in our ranks in the hope to profit by a corruption which it favors . . . It is the history of Poland restarted on a grand scale . . . "

ZGODOVINA — UČITELJICA ŽIVLJENJA . . .

Ce primerjamo medvojno in povojno rusko politiko in ekspanzijo z zgornjimi preroškimi opisi, vidimo, da se politični voditelji svobodnih držav zelo malo zanimajo in še manj razumejo potek zgodovine, ki se mnogokrat dobesedno ponavlja. Ze Cicero v svojem delu "De Oratore" pravi, da je zgodovina:

The witness of the times . . .
The torch of truth . . .
The life of memory . . .
The teacher of life . . .

The messenger of antiquity . . .
The wind blowing through the centuries . . .

Darujte v tiskovni sklad S. D.

IZ PAVLINE . . .

• Ce me zajahate, ne uporabljajte, prosim, ostrog!
• Čeprav ne delajo, dajte jim, da jedo: bodo manj govorili.
• Učitelj: "Tako, otroci, to lahko preberete tudi v učbeniku,

ki bo izšel marca prihodnje leto, jeseni se ne bo več dobil, decembra pa tako ne bo več veljaven.

• Tresla se je gora — rodil se je samoupravni sporazum o delitvi dohodka po rezultatih dela.

• V nesnaženem okolju najbolj uspevajo umazani ljudje.

• Navadnih žarnic sicer ni, imamo pa dovolj žarnic za pot v svetlo prihodnost.

Prosimo, porovnajete naročnino!

Pod častnim pokroviteljstvom:

Rt. Hon. John Diefenbaker, C.H., Q.C., MP,
nekdanjim Kanadskim ministerskim predsednikom

Hon. William G. Davis, Premierom Ontaria

His Worship Fred Beavis, županom mesta Toronto

Hon. Paul Yuzyk, Senatorjem

Hon. Dr. Stanley Haidasz, Senatorjem

Hon. Andrew E. Thompson, senatorjem

Hon. Bud Cullen, MP, ministrom za delo in vseljevanje

Hon. Norman Cafik, minister za mnogokulturnost

Hon. Larry Grossman, minister za potrošniške in trgovske zadeve

Mrs. Marry D. Jennings, I.O.D.E. in predsednico "Canadian Scene"

George Ben, Alderman
in drugih
vabi meddruštveni odbor

Slovenske Krščanske Demokracije in Slovenske Narodne Zveze v Kanadi,
s sodelovanjem in podporo številnih drugih organizacij
vse Slovence in Slovenke, s posebnim vabilom vsem vrstam Slovenskih narodnih noš

PROSLAVO

60. LETNICE PROGLASITVE SLOVENSKE SVOBODE
29. OKTOBRA 1918. V LJUBLJANI NA KONGRESNEM TRGU

in

30. LETNICE PRIHODA PRVIH POLITICNIH EMIGRANTOV
V KANADO

ki bo 29. oktobra (v nedeljo popoldne) v Torontu v hotelu Toronto (na vogalu Richmond St. W. in University Ave.

Program bo vseboval:

- ob 2 uri popoldne slovesna sv. maša v katedrali sv. Mihaela — ki jo bo daroval prevzvišeni torontski pomožni škof g. dr. Alojzij Ambrožič.
- Po maši spreved v hotel Toronto.
- Po prihodu do 4 ure sprejem (reception).
- Slavnostno kosilo z Akademijo.

Na kateri bo, poleg drugih, govoril

HON. NORMAN CAFIK, MP.,
minister Federalne vlade za mnogokulturnost

Vstopnico dobite, če pišete in pošljete ček ali denarno nakaznico na naslov:

60/30 — (PROSLAVA)
P. O. Box 1394, Station 'B', Downsview, Ontario, Canada, M3H 5W3

kakor tudi v uradih obch slovenskih hranilnic (J. E. Krekova in Cerkvena), v nedeljo po mašah pri obch cerkvah in pri vseh odbor-
nikih ter preprodajalcih vseh sodelujočih organizacij.

Vstopnice za kosilo in akademijo so po \$15.- za odrasle in po \$10.- za mladino (vključno vse srednješolce).

Vse udeležence, posebej pa še narodne noše vseh vrst vabimo, da se udeležijo spreveda iz cerkve v hotel. Posebni reditelji bodo za to priliko na razpolago. V slučaju dežja ali nevihte bo v hotelu posebna soba za preoblačenje, namenjena samo narodnim nošam.

Na razpolago je le okrog 800 vstopnic, ki naglo pohajajo. Prosime Vas, da pridno segate po njih. — Ne pozabite, se tudi udeležiti škofove maše!

Meddruštveni odbor
SLOVENSKE NARODNE ZVEZE
in
SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE
ter
sodelujočih slovenskih organizacij.

NAROCITE SE NA ZBORNİK "ALTERNATIVA".

V Trstu je izšel 1. junija zbornik "ALTERNATIVA" na 40 straneh, z razpravami in drugim gradivom na temo slovenske demokracije in slovenske države kot alternative za sedanji totalitarni nenarodni režim v Sloveniji in Jugoslaviji.

Zbornik je dobiti v uredništvu "Slovenske države" in v slovenskih pisarnah v Torontu in Clevelandu. Naroča se tudi pri založniku:

Franc Jeza, Via di Prosecco 2, 34016 Opicina, Trieste, Italija.

Cena 3 dolarje, z letalsko pošto 4 dolarje. Ne pošiljati čekov, ker jih evropske banke ne sprejemajo za tako majhne vsote.